

แผนพัฒนาการเกษตรตำบลโนนศิลาเลิง
อำเภอหนองชัย จังหวัดกาฬสินธุ์
พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

จัดทำโดย

นายทินวัฒน์ วงศ์มาศ
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองชัย
อำเภอหนองชัย จังหวัดกาฬสินธุ์
กรมส่งเสริมการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลโนนศิลาเลิง อำเภอฆ้องชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ จัดทำขึ้นตามโครงการพัฒนาชุมชน ประจำปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ของกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์จุดอ่อน - จุดแข็ง - โอกาส-ภาวะคุกคาม (SWOT ANALYSIS) ของตำบล มุ่งเน้นถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนให้มากที่สุด ซึ่งข้อมูลที่ได้มาจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนโดยผ่านผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลโนนศิลาเลิง อาสาสมัครเกษตร และผู้แทนเกษตรกรระดับหมู่บ้าน ตลอดจนหน่วยงานราชการต่างๆ ในพื้นที่

การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ตามโครงการพัฒนาชุมชนฉบับนี้ ผู้จัดทำขอขอบพระคุณผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กรท้องถิ่นและผู้เข้าร่วมการประชุมทุกท่าน ที่ให้ข้อมูลและร่วมมือเป็นอย่างดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาการเกษตรฉบับนี้จะสามารถทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรในตำบลโนนศิลาเลิงดีขึ้นและยั่งยืนสืบไป

นายทินวัฒน์ วงศ์มาศ
สำนักงานเกษตรอำเภอฆ้องชัย
ธันวาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญรูป

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑

๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑

๑.๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

๑

๑.๑.๒ อาณาเขตติดต่อ

๑

๑.๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

๒

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๓

๑.๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

๓

๑.๒.๒ ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน

๓

๑.๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน

๔

๑.๓ สภาพภูมิอากาศ

๘

๑.๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ

๘

๑.๓.๒ ฤดูกาล

๘

๑.๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน

๙

๑.๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

๑๐

๑.๔ เส้นทางคมนาคม

๑๐

๑.๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๑๑

๑.๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง

๑๑

๑.๕.๒ พื้นที่ชลประทาน

๑๒

๑.๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๑๓

๑.๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

๑๓

๑.๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด

๒๑

๑.๖.๓ รายได้ของประชากรรวม รายได้ต่อหัว

๒๒

๑.๖.๔ จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง

๒๓

๑.๖.๕ การศึกษา

๒๓

๑.๖.๖ สาธารณสุข

๒๓

๑.๖.๗ ประเพณีและวัฒนธรรม

๒๔

๑.๖.๘ องค์กร/สถาบันต่าง ๆ

๒๔

๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)

๒๘

๑.๗.๑ ลักษณะของการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทหลัก ๆ เช่น ภาค

๒๘

เกษตร อุตสาหกรรม ชุมชนเมืองที่อยู่อาศัยแยกตามเขตการปกครองย่อย

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลโนนศิลาแลง	๒๙
๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล	๒๙
๒.๑.๑ สถานการณ์การเกษตรในพื้นที่	๒๙
๒.๑.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๓๐
๒.๒ การจัดทำ TOWS Matrix	๓๒
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล	๓๘
๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	๓๘
๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๓๘
๓.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๓๘
๓.๔ การแปรรูปผลผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์	๓๘
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ แสดงการแบ่งเขตการปกครองของตำบลลำชี อำเภอมั่นชัย จังหวัดกาฬสินธุ์	๒
ตารางที่ ๒ กลุ่มชุดดิน	๔
ตารางที่ ๓ แสดงปริมาณน้ำฝนในรอบ ๑๐ ปี (๒๕๔๖ – ๒๕๕๓)	๙
ตารางที่ ๔ ชื่อคลองชลประทาน	๑๒
ตารางที่ ๕ ระบบการผลิตพืช	๑๕
ตารางที่ ๖ ผลิตรั้วถั่วรวมจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่ (ปีอ้างอิง พ.ศ. ๒๕๔๕) จำแนกตามสาขาการผลิต จังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. ๒๕๔๘ - ๒๕๕๗	๒๒
ตารางที่ ๗ แสดงครัวเรือนและจำนวนประชากรของตำบลโนนศิลาเลิง อำเภอมั่นชัย จังหวัดกาฬสินธุ์	๒๓
ตารางที่ ๘ กองทุนหมู่บ้าน	๒๘
ตารางที่ ๙ ปฏิทินการปลูกข้าว	๓๑
ตารางที่ ๑๐ ต้นทุนการผลิตต่อหน่วย	๓๒
ตารางที่ ๑๑ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหา และแนวทางการแก้ไข	๓๔
ตารางที่ ๑๐ การวิเคราะห์ TOWS Matrix สภาพแวดล้อมตำบลลำชี อำเภอมั่นชัย จังหวัดกาฬสินธุ์	๓๖

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑ ที่ตั้งตำบลโนนศิลาเลิง	๑
ภาพที่ ๒ อาณาเขตติดต่อ	๒
ภาพที่ ๓ แสดงความลาดชัน ที่ดอน	๓
ภาพที่ ๔ แสดงทรัพยากรดิน	๕
ภาพที่ ๕ สภาพอากาศและอุณหภูมิรายสัปดาห์	๗
ภาพที่ ๖ เส้นทางคมนาคม	๗
ภาพที่ ๗ แหล่งน้ำธรรมชาติ	๘
ภาพที่ ๘ พื้นที่ชลประทาน	๙
ภาพที่ ๙ การใช้ประโยชน์ที่ดิน	๒๐
ภาพที่ ๑๐ ระดับความเหมาะสมในการปลูกข้าว	๒๒
ภาพที่ ๑๑ ที่ตั้งจุดรับซื้อข้าว	๑๙

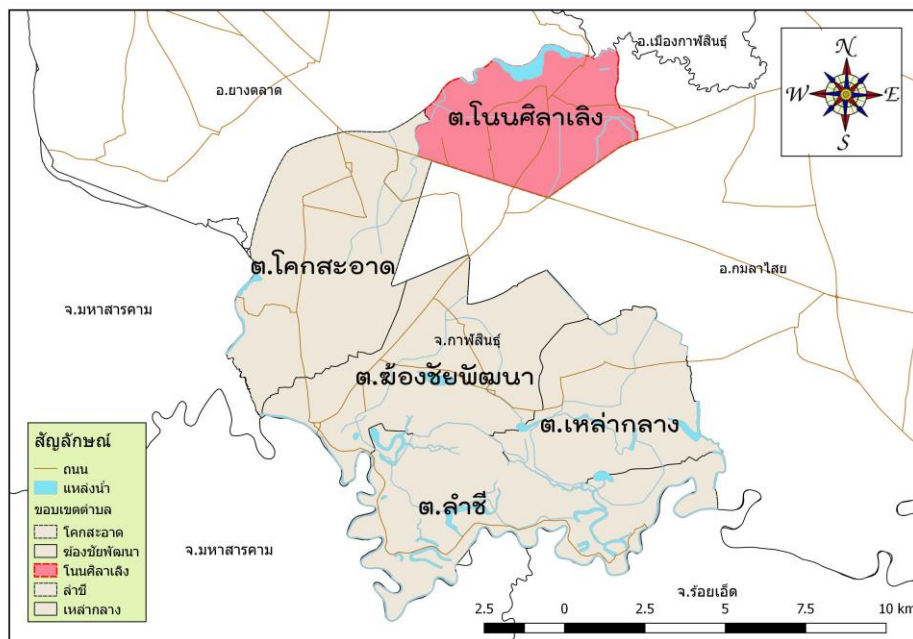
บทที่ ๑

ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

ตำบลโนนศิลาเลิง ตั้งอยู่ทางด้านทิศเหนือของอำเภอฆ้องชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ มีพื้นที่ของตำบลทั้งหมด ประมาณ ๑๒ ตารางกิโลเมตร หรือ ๑๒,๑๗๗ ไร่

ภาพที่ ๑ ที่ตั้งตำบลโนนศิลาเลิง

๑.๑.๒ อาณาเขตติดต่อ

ตำบลโนนศิลาเลิง อำเภอฆ้องชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

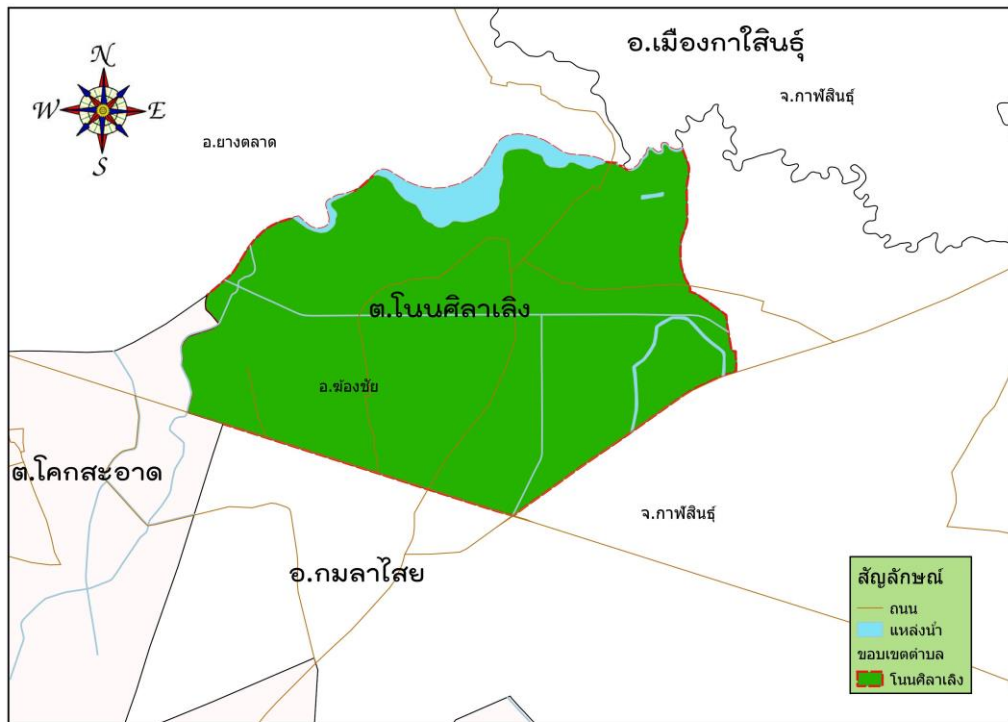
ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลนาดี อำเภอยางตลาด ตำบลหลุบ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลหนองแปน อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

ตำบลโคกสระอาด อำเภอฆ้องชัย จังหวัดกาฬสินธุ์

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลหัววัว อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

ภาพที่ ๒ อาณาเขตติดต่อ

๑.๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

ตำบลโนนศิลาเลิง อำเภอฆ้องชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ แบ่งการปกครองออกเป็น ๙ หมู่บ้าน ซึ่งอยู่ในการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนศิลาเลิง (ตารางที่ ๑)

ตารางที่ ๑ แสดงการแบ่งเขตการปกครองของตำบลโนนศิลาเลิง อำเภอฆ้องชัย จังหวัดกาฬสินธุ์

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ชื่อผู้นำหมู่บ้าน	เบอร์โทรศัพท์	หมายเหตุ
๑	บ้านโนนศิลา	นายสงวนวงศ์ ภูวิชาชัย	๐๘๒-๘๓๖๒๓๑๐	
๒	บ้านสว่าง	นายนคร ภูตะวัน	๐๘๙-๕๗๕๔๒๕๖	
๓	บ้านสีสุก	นายสังวาน นาชัยสินธุ์	๐๘๙-๖๒๐๕๔๓๙	
๔	บ้านวังเดือนห้า	นายวิไล ภูตาลภพ	๐๙๓-๐๘๒๒๗๑๐	
๕	บ้านหนองคู	นายชัยยา ภูนพทอง	๐๘๙-๒๗๙๔๗๙๑	
๖	บ้านนาสีนวล	นางสุนารี ศรีลาพัฒน์	๐๘๑-๙๕๕๓๑๓๒	
๗	บ้านโนนศิลา	นายเทอดศักดิ์ บุญเสริม	๐๘	
๘	บ้านดอนม่วง	นางกฤษณา ศรีโยธี	๐๘๗-๘๖๕๑๐๒๔	
๙	บ้านสว่าง	นายพุฒิทร นาชัยลาน	๐๘๗-๒๒๗๘๔๓๓	

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอฆ้องชัย กรมการปกครอง (มกราคม ๒๕๖๖)

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

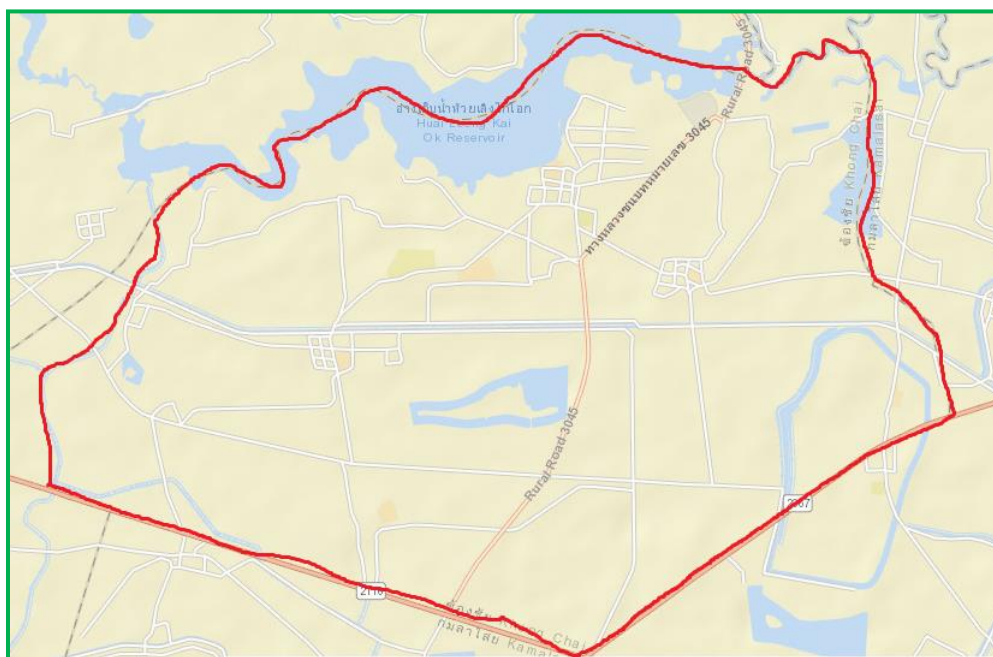
๑.๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

ตามสภาพภูมิประเทศของตำบลโนนศิลาเลิง มีลักษณะเป็นที่ราบทั่วไปเป็นส่วนใหญ่ มีที่ราบลุ่มและที่ราบค่อนข้างสูงเป็นบางส่วน มีความสูงจากระดับน้ำทะเล ประมาณ ๑๓๘-๑๔๐ เมตร แบ่งลักษณะพื้นที่ ที่มีผลกระทบต่อเกษตร ๓ ลักษณะคือ

๑. ที่ราบค่อนข้างสูง ส่วนมากจะเป็นพื้นที่ที่ตั้งบ้านเรือน โรงเรียนและวัด ที่สาธารณะประโยชน์ของหมู่บ้าน ตำบลมีพื้นที่ประมาณ ๑,๑๗๐ ไร่
๒. ที่ราบทั่วไปเป็นพื้นที่ที่เกษตรกรใช้ประโยชน์ในการทำนา ทั้งนาปีและนาปรังเนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตชลประทานลำปาว มีพื้นที่ประมาณ ๕,๙๒๘ ไร่
๓. ที่ราบลุ่ม เป็นที่ราบลุ่มติดกับแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น ลำน้ำปาว ลำน้ำดอกไม้ เลิงไก่โอกและบึงแวง เป็นพื้นที่ที่มักประสบภัยธรรมชาติที่เกิดจากน้ำท่วมอยู่เสมอมีพื้นที่ประมาณ ๓,๑๖๐ ไร่

พื้นที่ป่า

ตำบลโนนศิลาเลิง เป็นตำบลที่มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบเหมาะสมในการเพาะปลูกข้าว สภาพพื้นที่ป่าไม้ในเขตตำบลส่วนใหญ่เป็นสวนป่าตามที่สาธารณะประโยชน์ เช่น ที่ดอนปู่ตา ที่วัด ที่โรงเรียน และที่สาธารณะประโยชน์ดงสวนผึ้ง รวมถึงไม้ที่ปลูกตามหัวไร่ปลายนา เป็นต้น

ภาพที่ ๓ แสดงทิศทางความลาดชัน

๑.๒.๒ กลุ่มชุดดิน ความเหมาะสมของดินและคุณภาพดิน

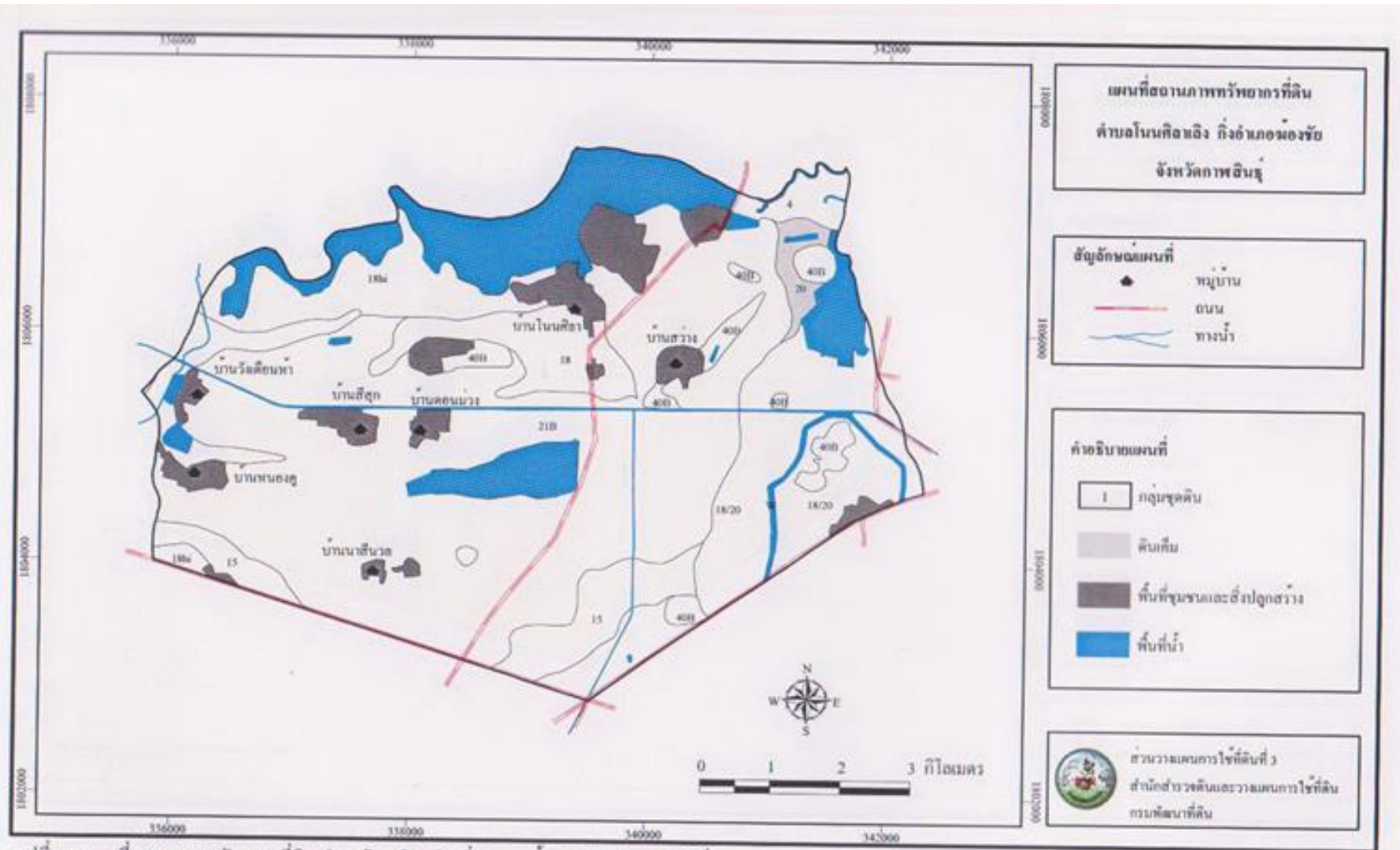
ตารางที่ ๒ กลุ่มชุดดิน ความเหมาะสมของดินและคุณภาพดิน ตำบลโนนศิลาเลิง ประกอบด้วยกลุ่มชุดดิน ดังต่อไปนี้

หน่วย ดินที่	คุณสมบัติ	บริเวณที่ พบ(หมู่ที่)	จำนวน ไร่)	สภาพ พื้นที่	ความ เหมาะสม	สภาพการใช้ที่ดิน(ไร่)		
						ทำนาปี	ทำนาปรัง	อื่นๆ
๖	-เนื้อดินเป็นดินเหนียว -การระบายน้ำเลว -ความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ -ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด -ค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕-๕.๕	๑,๒,๗,๙	๑,๖๗๔	ในเขตชล ประทาน	เหมาะสมกับการ ปลูกข้าวและพืช ล้มลุกในฤดูแล้ง	๑,๖๕๐	๑,๖๒๐	๒๔
๑๗	-เนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย ดินล่างเป็นดินร่วน เหนียวปนทราย -การระบายน้ำค่อนข้างเลว -ความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ -ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด -ค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕-๕.๕	๑,๗,๓,๔ ๕,๖,๘	๒,๖๗๔	ในเขตชล ประทาน	เหมาะสมกับ การปลูกข้าว	๒,๖๕๐	๒,๖๐๐	๒๔

๒๐	-เนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย -การระบายน้ำเร็ว -ความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ -ถ้าขาดน้ำจะมีคราบเกลือขึ้น -ค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๕-๘	๗,๓	๑,๐๖๒	ในเขตชล ประทาน	ไม่ค่อยเหมาะสมกับ การปลูกข้าว และพืชอื่นๆ	๑,๐๔๐	๑,๐๒๐	๒๒
๒๒	-เนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย -ความสามารถในการอุ้มน้ำต่ำ -ความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ -ปฏิกิริยาเป็นกรดจัด -ค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕-๕.๕	๗,๓,๘	๑,๐๐๖	ในเขตชล ประทาน	มีความเหมาะสม กับการปลูกข้าว	๑,๐๐๐	๙๙๐	๖
๒๕	-เนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย -มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงเร็ว -ความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ -ปฏิกิริยาเป็นกรดจัด -ค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕-๕.๕	๑,๗,๓,๘	๑,๘๗๕	ในเขตชล ประทาน	มีความเหมาะสม กับการปลูกข้าว	๑,๘๖๐	๑,๘๔๐	๑๕

๔๐	-เนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย -มีการระบายน้ำดี -ความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ -ปฏิภานดินเป็นกรดจัด -ค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕-๕.๕	๒,๙	๑๓๗	ในและนอก เขตชล ประทาน	มีความเหมาะสม กับการปลูกพืชไร่ และไม้ผล	-	-	๑๓๗ (ที่อยู่ อาศัยและ สวนหลัง บ้าน)
๔๑B	เหมือนกับ ๔๐	๑,๓,๗	๓๖๒	เขตชลประ ทานและอาศัย น้ำฝน	มีความเหมาะสมกับ การปลูกพืชไร่และ ไม้ผล	๒๕๔	๒๕๐	๑๐๘ ที่ตั้งโรง เรือน
	รวม		๙,๐๕๘			๘,๖๑๐	๘,๔๙๐	๔๔๘

ที่มา : จากสำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๐

รูปที่ 3-1 แผนที่สถานภาพทรัพยากรที่ดิน ตำบลโนนศิลาถึง กิ่งอำเภอน้องชัย จังหวัดกาฬสินธุ์
ที่มา : ส่วนสำรวจจำแนกดินที่ 3 สสว., 2549

ภาพที่ ๔ ทรัพยากรดิน

๑.๓ สภาพภูมิอากาศ

๑.๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ

ภูมิอากาศโดยทั่วไปของตำบลโนนศิลาแลง จะมีลักษณะคล้ายคลึงกับพื้นที่อื่นๆ ในจังหวัดกาฬสินธุ์ คือ มีอากาศร้อนและค่อนข้างหนาวในฤดูหนาว ส่วนฤดูฝนจะมีฝนตกชุกช่วงเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนตุลาคม

๑.๓.๒ ฤดูกาล

ฤดูกาลของตำบลลำชี มี ๓ ฤดู ดังนี้

- ฤดูร้อน เริ่มประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนเมษายน โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งพัดจากทะเลจีนใต้

- ฤดูฝน เริ่มประมาณเดือนพฤษภาคมถึงต้นเดือนตุลาคม โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ พัดเอาความชื้นจากทะเลอันดามันทำให้เกิดฝนตกชุก

- ฤดูหนาว เริ่มในช่วงกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

๑.๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

ปริมาณน้ำฝนจากสถิติน้ำฝนจากสถานีอุตุนิยมวิทยาอำเภอกรมลาไสยจากปี ๒๕๔๒-๒๕๖๑ พบว่า มีปริมาณฝนตกเฉลี่ยทั้งปี ๑,๔๔๖.๖ มิลลิเมตร โดยเดือนสิงหาคมเป็นเดือนที่มีปริมาณฝนตกมากที่สุด เฉลี่ย ประมาณ ๓๘๒.๑๑ มิลลิเมตร และเดือนที่มีปริมาณฝนตกน้อยที่สุดคือเดือนธันวาคม เฉลี่ย ๐.๙ มิลลิเมตร ระยะที่ฝนทิ้งช่วง ได้แก่ปลายเดือนมิถุนายน ถึง ต้นเดือนกรกฎาคม จำนวนวันที่ฝนตกเฉลี่ย ๑๐๗ วัน / ปี

ตารางที่ ๓ แสดงปริมาณน้ำฝนในรอบ ๑๐ ปี (๒๕๔๔-๒๕๕๓) หน่วย : มิลลิเมตร

เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม
ปี													
๒๕๔๔	๐.๘	-	๕๗.๘	๖๑.๑	๑๔๓.๑	๔๘๔.๔	๒๒๗.๔	๔๔๕.๖	๒๒๓.๕	๑๗๔.๐	๓๘.๕	-	๑๘๕๖.๒
๒๕๔๕	-	-	๗๙	๕๓.๙	๑๒๖.๖	๑๗๔.๗	๙๒.๙	๓๘๖.๒	๒๕๑.๗	๕๔.๓	๑๘.๒	๑.๖	๑๒๓๙.๑
๒๕๔๖	-	๑.๙	๓๒.๙	๒๕.๗	๗๙.๗	๒๒๖.๐	๑๘๓.๗	๓๗๕.๘	๓๒๔.๗	๖๓.๐	-	-	๑๓๑๓.๔
๒๕๔๗	๒๐.๒	๔๕.๙	๘.๔	๑๒๐.๗	๒๘๒.๒	๓๐๐.๕	๕๕๓.๒	๓๒๔.๔	๑๓๒.๔	-	๒.๔	-	๑๗๙๐.๓
๒๕๔๘	-	-	-	๓๕.๙	๑๙๘.๑	๑๘๔.๖	๓๒๖.๒	๒๔๖.๒	๓๗๑.๕	๑๖.๑	๒๒.๗	๐.๓	๑๔๐๑.๖
๒๕๔๙	-	๕๖.๓	๓๖.๑	๙๔.๗	๑๘๘.๔	๑๔๘.๔	๑๑๓.๑	๑๕๙.๑	๒๒๗.๑	๒๖๑.๖	๓.๑	-	๑๒๘๗.๙
๒๕๕๐	-	๓๐.๐	๓๒.๐	๕๗.๐	๑๘๑.๗	๗๙.๔	๑๐๔.๘	๖๕๒.๓	๑๖๖.๑	๒๐๕	๒๖.๒	-	๑๕๓๔.๕
๒๕๕๑	๑.๕	๒.๙	๙.๓	๒๔๑.๐	๑๗๑.๘	๑๔๖.๑	๑๒๓.๒	๔๙๓.๗	๗๐๗.๒	๑๔๔.๖	๔๓.๘	๖.๒	๒๐๙๑.๓
๒๕๕๒	-	-	๒๓.๐	๗๓.๕	๒๐๒.๓	๒๕๑.๒	๒๘๙.๐	๒๐๒.๑	๑๙๙.๘	๙.๖	-	๐.๕	๑๒๕๑.๐
๒๕๕๓	๒๗.๐	๕๒.๑	-	๑๗.๐	๗๔.๐	๙๑.๑	๑๐๘.๘	๕๓๕.๗	๙๔.๘	๙๗.๘	-	-	๑๐๙๘.๓
รวม	๔๙.๕	๑๓๔.๑	๒๕๕.๕	๗๖๓.๕	๑๖๔๗.๙	๒๐๘๖.๔	๒๑๒๒.๓	๓๘๒๑.๑	๒๖๙๘.๘	๗๗๔.๐	๑๑๑.๑	๑.๙	๑๔๔๖๖.๑
เฉลี่ย	๔.๙๕	๑๓.๔๑	๒๕.๕๕	๗๖.๓๕	๑๖๔.๗๙	๒๐๘.๖๔	๒๑๒.๒๓	๓๘๒.๑๑	๒๖๙.๘๘	๗๗.๔	๑๑.๑๑	๐.๑๙	๑๔๔๖.๖

ที่มา : สถานีวัดน้ำฝนและอุณหภูมิจำกัดสำนักงานเกษตรอำเภอมือง, ๒๕๕๓

๑.๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

อุณหภูมิของตำบลโนนศิลาเลิง เฉลี่ยทั้งปีสูงสุด ๓๕.๒๔ องศาเซลเซียส และเฉลี่ยต่ำสุด ๑๘.๔๗ องศาเซลเซียส สำหรับเดือนที่มีอุณหภูมิสูงสุด คือ เดือนเมษายนอุณหภูมิ ๓๕.๒๔ องศาเซลเซียส ส่วนเดือนที่อุณหภูมิต่ำสุด คือ เดือนมกราคมอุณหภูมิ ๑๘.๔๗ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ร้อยละ ๗๘

ภาพที่ ๕ สภาพอากาศและอุณหภูมิรายสัปดาห์ (กรมอุตุนิยมวิทยา)

๑.๔ เส้นทางคมนาคม

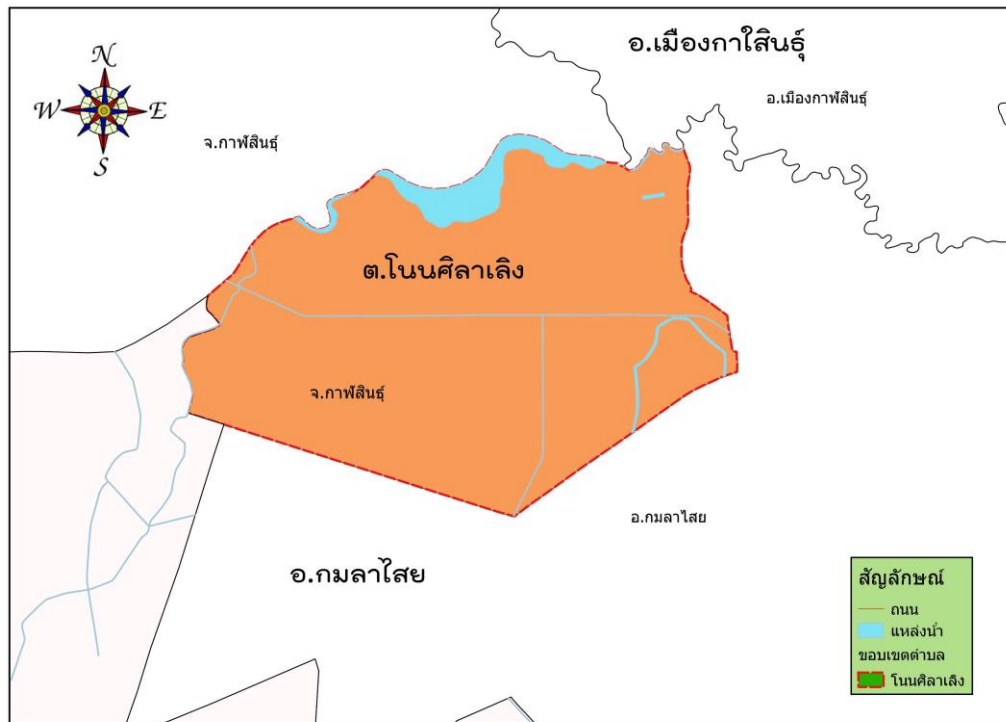
ตำบลโนนศิลาเลิง ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ทางทิศเหนือของอำเภอน้ำขุ่น อยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอกมลาไสย และตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ระยะทางห่างอำเภอน้ำขุ่นประมาณ ๑๒ กิโลเมตร จากอำเภอกมลาไสย ประมาณ ๑๑ กิโลเมตร และห่างจากจังหวัดกาฬสินธุ์ ประมาณ ๑๘ กิโลเมตร และห่างจากอำเภอยางตลาด ประมาณ ๒๐ กิโลเมตร โดยมีถนนลาดยางจากหมู่บ้าน เชื่อมต่อถึงอำเภอยางตลาดดังนี้

๑.ถนนลาดยางจากหมู่บ้านถึงทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๒๑๑๖ เส้นทางจังหวัดขอนแก่น - อำเภอน้ำขุ่น จำนวน ๓ เส้นทาง ดังนี้

- เส้นทางจากบ้านโนนศิลาเลิง หมู่ที่ ๑ ถึงทางหลวงแผ่นดิน ระยะทาง ๓ กิโลเมตร ต่อถึงอำเภอน้ำขุ่น
- เส้นทางจากบ้านนาสีนวล หมู่ที่ ๖ ถึงทางหลวงแผ่นดิน ระยะทาง ๑ กิโลเมตร
- เส้นทางจากบ้านหนองคู หมู่ที่ ๕ ถึงทางหลวงแผ่นดิน ระยะทาง ๑ กิโลเมตร เชื่อมต่อถึงอำเภอยางตลาด

๒.ถนนลาดยางจากบ้านสว่าง หมู่ที่ ๒, ๙ ถึงอำเภอกมลาไสย ระยะทาง ๑๑ กิโลเมตร

๓.ถนนลาดยางจากบ้านโนนศิลาเลิง ผ่านตำบลนาดี ถึงจังหวัดกาฬสินธุ์ ระยะทาง ๑๘ กิโลเมตร

ภาพที่ ๗ แสดงแหล่งน้ำ

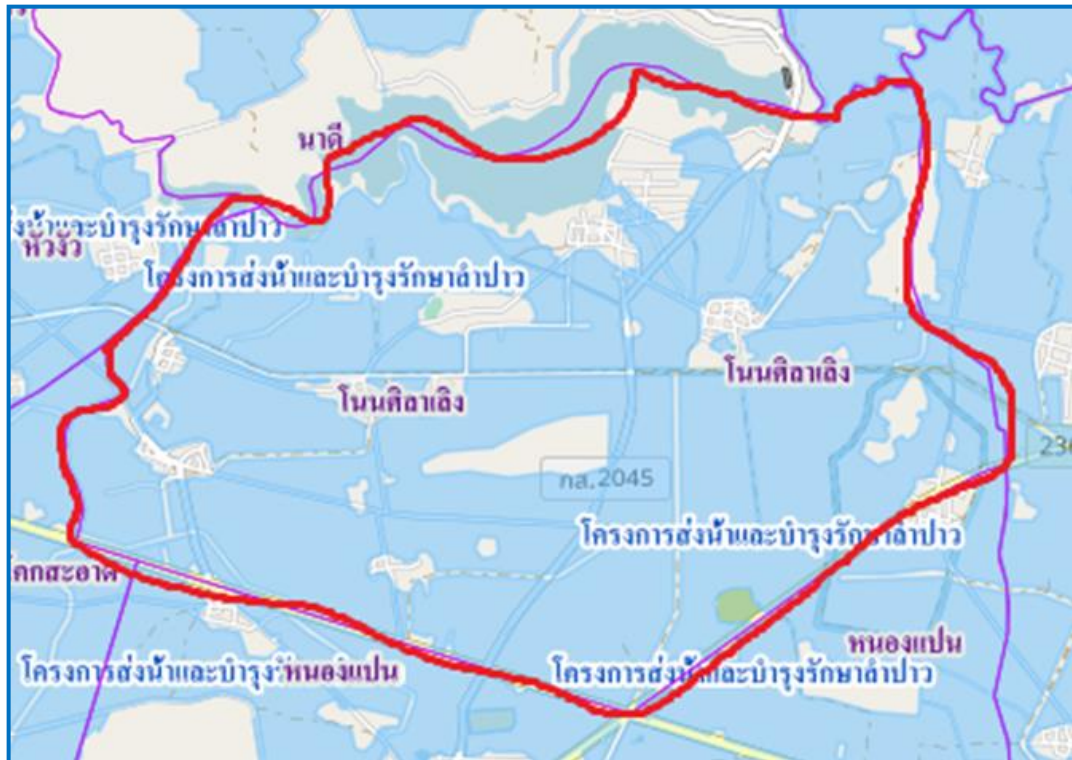
๑.๕.๒ แหล่งน้ำชลประทาน

ตำบลโนนศิลาเลิง ได้รับน้ำจากโครงการชลประทานลำปาว จังหวัดกาฬสินธุ์ ในฤดูฝนสามารถรับน้ำได้ ร้อยละ ๑๐๐ ของพื้นที่ทำนาหรือ ๘,๖๑๐ ไร่ ในฤดูแล้งสามารถส่งน้ำได้ ร้อยละ ๙๗ ของพื้นที่ทำนา หรือประมาณ ๘,๓๕๐ ไร่ โดยการรับน้ำจากคลองซอย และท่อส่งน้ำจากคลองสายใหญ่ฝั่งขวา ดังนี้

ตารางที่ ๔ ชื่อคลองชลประทาน ตำบลโนนศิลาเลิง

บ้านที่รับน้ำ (หมู่ที่)	ชื่อคลอง/คลองซอย/ท่อน้ำ	พื้นที่รับน้ำในฤดูฝน (ไร่)	พื้นที่รับน้ำในฤดูแล้ง (ไร่)
๑	RMC, ๕BL, ๖B, ๑R-๖R	๑,๘๐๐	๑,๗๕๐
๒	RMC, ๕BL, ๑R-๗R	๑,๒๑๐	๑,๑๗๐
๓	RMC, ๕BL	๔๒๐	๔๐๕
๔	๑R-๖R	๙๗๕	๙๕๐
๕	๖AR	๑,๙๒๐	๑,๘๖๐
๖	๑R-๖R	๑๒๕	๑๒๐
๗	RMC, ๕BL, ๖B, ๑R-๖R	๑,๒๒๐	๑,๑๘๐
๘	RMC	๑๓๐	๑๒๕
๙	RMC, ๕BL, ๑R-๗R	๘๑๐	๗๙๐
รวม		๘,๖๑๐	๘,๓๕๐

ที่มา: กรมชลประทาน จังหวัดกาฬสินธุ์ , ๒๕๖๐

ภาพที่ ๘ : พื้นที่ชลประทานโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำปาว

๑.๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๑.๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก พืชที่เกษตรกรปลูกเป็นหลักได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวนาปรัง ถั่วลิสง ข้าวโพดหวาน ไม้ผล และพืชผักต่างๆ ตำบลโนนศิลาเดิมมีเนื้อที่ทั้งหมด ๑๒,๑๗๗ ไร่ โดยแยกเป็น

(๑) ที่อยู่อาศัย	๖๐๕	ไร่
(๒) พื้นที่ทำนา	๗,๕๔๗	ไร่
(๓) พื้นที่ปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น	๖๖๕	ไร่
(๔) พื้นที่แหล่งน้ำ	๑,๐๔๐	ไร่
(๕) พื้นที่อื่น ๆ	๒,๓๒๐	ไร่

ในส่วนของการถือครองพื้นที่มีลักษณะดังนี้

(๑) เป็นของตนเอง	คิดเป็นร้อยละ ๙๐
(๒) เป็นที่เช่าของผู้อื่น	คิดเป็นร้อยละ ๑๐

พื้นที่ถือครองส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่โฉนด ในส่วนของการถือครองพื้นที่มีลักษณะดังนี้

๑) เป็นของตนเอง	คิดเป็นร้อยละ ๙๐
๒) เป็นที่เช่าของผู้อื่น	คิดเป็นร้อยละ ๑๐

พันธุ์พืชที่ปลูก / พันธุ์สัตว์เศรษฐกิจ

พืชเศรษฐกิจ ที่ปลูกในตำบลโนนศิลาเลิง มีดังนี้

ข้าวนาปี พันธุ์ข้าวนาปีที่เกษตรกรตำบลโนนศิลาเลิงนิยมปลูกมี ๒ พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์ข้าวเหนียว กข ๖, พันธุ์ข้าวเจ้าขาวดอกมะลิ ๑๐๕

ข้าวนาปรัง พันธุ์ข้าวนาปรังที่เกษตรกรในตำบลโนนศิลาเลิงนิยมปลูก ได้แก่ พันธุ์ข้าวเหนียว กข ๑๐, พันธุ์ข้าวเจ้า ชัยนาท ๑

ข้าวโพดหวาน พันธุ์ข้าวโพดหวานที่เกษตรกรในตำบลโนนศิลาเลิง ปลูก ได้แก่ พันธุ์ซูปเปอร์สวีท

ข้าวโพดข้าวเหนียว พันธุ์ข้าวโพดข้าวเหนียวที่เกษตรกรในตำบลโนนศิลาเลิง ปลูก ได้แก่ พันธุ์พื้นเมือง มะม่วง พันธุ์มะม่วงที่เกษตรกรในตำบลโนนศิลาเลิง ปลูก ได้แก่ มะม่วงแก้ว เขียวเสวย หนองแซง น้ำดอกไม้

ผักกาด พันธุ์ผักกาดที่เกษตรกรในตำบลโนนศิลาเลิง ปลูก ได้แก่ ผักกาดเขียวปลี ผักกาดขาว

พริก พันธุ์พริกที่เกษตรกรในตำบลโนนศิลาเลิง ปลูก ได้แก่ ห้วยฝ้า ห้วยสีทน ห้วยเรือ

หอมแดง พันธุ์หอมแดงที่เกษตรกรในตำบลโนนศิลาเลิง ปลูก ได้แก่ พันธุ์พื้นเมือง

หอมแบ่ง พันธุ์หอมแบ่งที่เกษตรกรในตำบลโนนศิลาเลิง ปลูก ได้แก่ พันธุ์พื้นเมือง

ถั่วฝักยาว พันธุ์ถั่วฝักยาวที่เกษตรกรในตำบลโนนศิลาเลิง ปลูก ได้แก่ บางบัวทอง มก.๑ พื้นเมือง

พันธุ์สัตว์เศรษฐกิจ

พันธุ์สัตว์เศรษฐกิจ ที่เกษตรกรในตำบลโนนศิลาเลิงนิยมเลี้ยง มีดังนี้

โคเนื้อ จำแนกตามครัวเรือนเกษตรกรที่เลี้ยงในตำบลโนนศิลาเลิงพบว่าเกษตรกรเลี้ยงพันธุ์ส่งเสริม ได้แก่ โคขุนลูกผสมพันธุ์บาร์มัน คิดเป็นร้อยละ ๕๐ และเลี้ยงพันธุ์พื้นเมือง คิดเป็นร้อยละ ๕๐

กระบือ จำแนกตามครัวเรือนเกษตรกรที่เลี้ยงในตำบลโนนศิลาเลิง พบว่าเกษตรกรเลี้ยงพันธุ์พื้นเมือง คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

สุกร จำแนกตามครัวเรือนเกษตรกรที่เลี้ยงในตำบลโนนศิลาเลิง พบว่าเกษตรกรเลี้ยงพันธุ์ส่งเสริม ได้แก่ พันธุ์ลาสไวท์ และพันธุ์แลนเลส คิดเป็นร้อยละ ๗๐ และเลี้ยงพันธุ์พื้นเมือง คิดเป็นร้อยละ ๒๕

เป็ดเนื้อ จำแนกตามครัวเรือนเกษตรกรที่เลี้ยงในตำบลโนนศิลาเลิง พบว่าเกษตรกรเลี้ยงพันธุ์ส่งเสริม ได้แก่ เป็ดเทศ คิดเป็นร้อยละ ๕๐ และเลี้ยงพันธุ์พื้นเมือง คิดเป็นร้อยละ ๕๐

เป็ดไข่ จำแนกตามครัวเรือนเกษตรกรที่เลี้ยงในตำบลโนนศิลาเลิง พบว่าเกษตรกรเลี้ยงพันธุ์ส่งเสริม ได้แก่ พันธุ์กากีแคมเบล คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

ไก่พื้นเมืองและลูกผสม จำแนกตามครัวเรือนเกษตรกรที่เลี้ยงในตำบลโนนศิลาเลิง พบว่าเกษตรกรเลี้ยงพันธุ์ส่งเสริม คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

การเลี้ยงปลา จำแนกตามครัวเรือนเกษตรกรที่เลี้ยงปลาในตำบลโนนศิลาเลิง พบว่า เกษตรกรมีการเลี้ยงปลากินพืช ได้แก่ ปลานิล ปลาไน และปลาตะเพียน คิดเป็นร้อยละ ๙๐ และเลี้ยงปลากินเนื้อ ได้แก่ ปลาชุก คิดเป็นร้อยละ ๑๐

ระบบการผลิต

ระบบการผลิตพืชในตำบลโนนศิลาเลิง มีดังนี้

ตารางที่ ๕ ระบบการผลิตพืช

๑. การปลูกข้าวนาปี (นาดำ)

ปฏิทินการผลิต วัน/เดือน/ปี	ขั้นตอน การปลูก	พันธุ์ที่ใช้ (ร้อยละ)	การปฏิบัติ
๑๕ พ.ค. - ๓๐ มิ.ย.	การเตรียมดิน	-ข้าวเจ้าขาว ดอกมะลิ ๑๐๕ ร้อยละ ๖๕	๑. ไถตะดากดินประมาณ ๗-๑๕วัน ๒. ไถครั้งที่๒ เมื่อมีฝนตกหรือมีน้ำในนา ๓. คราดทำเทือกเพื่อเตรียมตกลำ
๑๕ มิ.ย. - ๑ ส.ค.	การตกลำ	-ข้าวเหนียว กข.๖ ร้อยละ ๓๐	๔. ใช้เมล็ดพันธุ์อัตรา ๘๐ กก./ไร่ หรือ อัตรา ๑๐กก./พื้นที่ปักดำ ๑ ไร่ ๕. แช่เมล็ดพันธุ์ข้าว ๑ วัน หุ้ม ๑ วัน ก่อน นำไปหว่านในแปลงให้สม่ำเสมอ
๑๕ ก.ค. - ๑๕ ส.ค.	การปักดำ	-ข้าวเจ้า เหลือง ๑๑ ร้อยละ ๕	๖. เตรียมดินแปลงปักดำเหมือน ข้อ ๑ ๗. ใส่ปุ๋ยหมักชีวภาพ อัตรา ๑๐๐ กก./ไร่(ถ้ามี) ๘. ใช้กล้า อายุ ๒๕-๓๐ วัน ปักดำระยะ ๓๐ X ๓๐ ซม.
๑ ส.ค. - ๓๑ ส.ค.	<u>การดูแลรักษา</u> ใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๑		๙. ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ หรือ ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๒๕-๓๐ กก./ไร่หลังปักดำ ๗- ๑๕วัน
๑ ก.ย. - ๓๐ ก.ย.	ใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๒		๑๐. ใส่ปุ๋ยยูเรีย ๔๖-๐-๐ อัตรา ๕-๑๐ กก./ไร่ ในระยะที่ข้าวเริ่มสร้างรวง
๑๕ พ.ย. - ๑๕ ธ.ค.	การเก็บเกี่ยว		๑๑. ระบายน้ำออกจากแปลง หลังข้าวออกรวง ๑๕ วัน ๑๒. เก็บเกี่ยวโดยจ้างแรงงานคน อัตราวันละ ๒๐๐-๒๕๐ บาท/คน ๑๓. เก็บเกี่ยวโดยจ้างรถเกี่ยวขนาด อัตรา ไร่ละ ๕๕๐-๖๑๐ บาท
๑ ธ. ค. - ๓๐ ธ.ค.	วิทยาการ หลังเก็บเกี่ยว		๑๔. ตากข้าว ๒-๓ วัน ๑๕. เก็บข้าวไว้บริโภคประมาณ ๑,๐๐๐- ๑,๕๐๐ กก./ครอบครัว ๑๖. ส่วนที่เหลือนำไปจำหน่ายทันที

ที่มา : จากการสัมภาษณ์เกษตรกรตำบลโนนศิลาเลิง, ๒๕๖๕

๒. การปลูกข้าว นาปี (นาหว่าน)

ปฏิทินการผลิต วัน/เดือน/ปี	ขั้นตอนการปลูก	พันธุ์ที่ใช้ (ร้อยละ)	การปฏิบัติ
๑๕ พ.ค. - ๓๐ มิ.ย.	การเตรียมดิน	- ขาวดอก มะลิ ๑๐๕ ร้อยละ ๖๕	๑. ไถตะขونةที่มีน้ำในแปลงนา ชั่งน้ำหมักดิน ไว้ประมาณ ๗- ๑๕ วัน ๒. คราดปรับพื้นที่ทำเทือกเพื่อเตรียมหว่าน ข้าว
๑๕ มิ.ย. - ๑ ส.ค.	การหว่านข้าว	- กข.๖ ร้อยละ ๓๐ - เหลือง ๑๑ ร้อยละ ๕	๓. ใช้เมล็ดพันธุ์อัตรา ๑๕-๒๐ กก./ไร่ ๔. แช่เมล็ดพันธุ์ข้าว ๑ วัน นำไปหว่านให้ สม่ำเสมอในแปลงนาที่เตรียมไว้ซึ่งในนาไว้ ๑ คืน ก่อนระบายน้ำออก
๑๕ มิ.ย. - ๓๑ ต.ค. ๑๕ มิ.ย. - ๒๕ มิ.ย.	<u>การดูแลรักษา</u> การให้น้ำ		๕. หลังหว่านข้าว ๕ - ๗ วันเมื่อข้าวงอกดี แล้วปล่อยน้ำเข้าแปลงนา ระดับน้ำสูงประมาณ ๕ ซม.
๒๕ มิ.ย. - ๓๐ มิ.ย.	ใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๑		๖. ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ หรือ ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๓๐-๔๐ กก./ไร่ หลังหว่านข้าวประมาณ ๑๐-๑๕ วัน
๑ ก.ย. - ๓๐ ก.ย.	ใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๒		๗. ใส่ปุ๋ยยูเรีย ๔๖-๐-๐ อัตรา ๕-๑๐ กก./ไร่ ในระยะเวลาที่ข้าวเริ่มสร้างรวง
๑๕ พ.ย. - ๑๕ ธ.ค.	การเก็บเกี่ยว		๘. ระบายน้ำจากนา หลังข้าวออกรวง ๑๕ วัน ๙. จ้างแรงงานเก็บเกี่ยววันละ ๒๐๐-๒๕๐ บาท/คน ๑๐. จ้างรถเกี่ยวนา อัตรา ไร่ละ ๕๕๐- ๖๑๐ บาท
๑ ธ.ค. - ๓๐ ธ.ค.	วิทยาการหลัง เก็บเกี่ยว		๑๑. เก็บเกี่ยวแล้วนำไปขายทันที ร้อยละ ๘๐ ๑๒. เก็บเกี่ยวแล้วตากให้แห้ง ๒-๓ วัน รอ การขาย ร้อยละ ๒๐

ที่มา : จากการสัมภาษณ์เกษตรกรตำบลโนนศิลาเลิง, ๒๕๖๕

๓. การปลูกข้าวนาปรัง (นาหว่าน)

ปฏิทินการผลิต วัน/เดือน/ปี	ขั้นตอนการปลูก	พันธุ์ที่ใช้ (ร้อยละ)	การปฏิบัติ
๑๕ ธ.ค. - ๑๕ ม.ค.	การเตรียมดิน	-ข้าวเจ้าชัยนาท ๑ ร้อยละ ๙๘	๑. ไถตะขอมะที่มีน้ำในแปลงนา ชั่งน้ำ หมักเดินไถประมาณ ๗-๑๕ วัน ๒. คราดปรับพื้นที่ทำเทือกเพื่อเตรียม หว่านข้าว
๕ ม.ค. - ๓๑ ม.ค.	การหว่านข้าว	-ข้าวเหนียวสัน ป่าตอง ๑ ร้อยละ ๑	๓. ใช้เมล็ดพันธุ์อัตรา ๒๐-๓๐ กก./ ไร่ ๔. แช่เมล็ดพันธุ์ข้าว ๑ วัน นำไป หว่านให้สม่ำเสมอในแปลงนาที่เตรียม ไว้ชั่งน้ำในนาไว้ ๑ คืบ ก่อนระบาย น้ำออก
๑๐ ม.ค. - ๑๕ เม.ย. ๑๐ ม.ค. - ๑๕ ม.ค.	การดูแลรักษา การให้น้ำ	-ข้าวเจ้าปทุมธานี ร้อยละ ๑	๕. หลังหว่านข้าว ๕-๗ วันเมื่อข้าวง อกดีแล้วปล่อยน้ำเข้านาระดับน้ำสูง ประมาณ ๕ ซม.
๑๕ ม.ค. - ๒๕ ม.ค.	การใส่ปุ๋ย ครั้งที่ ๑		๖. ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ หรือ ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๔๐-๕๐ กก./ไร่ หลังหว่านข้าวประมาณ ๑๐-๑๕ วัน
๑ มี.ค. - ๓๐ มี.ค.	การใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๒		๗. ใส่ปุ๋ยยูเรีย ๔๖-๐-๐ อัตรา ๕-๑๐ กก./ไร่ในระยะที่ข้าวเริ่มสร้างรวง
๑๕ เม.ย. - ๑๕ พ.ค.	การเก็บเกี่ยว		๘. ระบายน้ำออกจากแปลงนา หลัง ข้าวออกรวง ๑๕ วัน ๙. เก็บเกี่ยวโดยจ้างรถเกี่ยวนวด อัตรา ไร่ละ ๕๕๐-๖๑๐ บาท

ที่มา : จากการสัมภาษณ์เกษตรกรตำบลโนนศิลาเลิง, ๒๕๖๕

๔. การปลูกพริก

ปฏิทินการผลิต วัน/เดือน/ปี	ขั้นตอนการปลูก	พันธุ์ที่ใช้ (ร้อยละ)	การปฏิบัติ
กันยายน	การเพาะกล้า		๖. เตรียมแปลงเพาะกล้า ขนาด ๑X๒-๓ เมตร ๗. แช่เมล็ดพันธุ์ข้าว ๑ วัน นำไปหว่าน ให้สม่ำเสมอในแปลงนาที่เตรียมไว้ข้างในนาไว้ ๑ คืบ ก่อนระบายน้ำออก
ตุลาคม	การเตรียมดิน ย้ายกล้าปลูก	- ห้วยฝา ร้อยละ ๔๐ - พันธุ์ห้วยสีทน ร้อยละ ๒๐ - พันธุ์หัวเรือ ร้อยละ ๔๐	๑. เลือกพื้นที่ว่างตามหัวไร่ปลายนาหรือ บนคันบ่อปลา ๒. ไถครั้งที่ ๑ ตากดินไว้ ๗ วัน ๓. ไถครั้งที่ ๒ คราดปรับพื้นที่ให้ดินร่วน ๔. ขุดหลุมปลูกระยะ ๕๐ X ๕๐ ๕. ใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักชีวภาพ ๒ กำ มือ/หลุม
พฤศจิกายน..	<u>การดูแลรักษา</u> การให้น้ำ		๖. หลังย้ายต้นกล้าลงปลูก ใช้ฟางคลุม โคนหรือคลุมทั้งแปลง รดน้ำให้เปียกชุ่ม
พฤศจิกายน..	การใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๑		๗. ใส่ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยหมักชีวภาพ อัตรา ๑ กก./ (หลุม, ต้น)
ธันวาคม..	การใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๒		๘. ใส่ปุ๋ยเคมี ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑ ช้อน/ ต้น
มกราคม	การเก็บเกี่ยว		๙. เก็บผลสดโดยเก็บด้วยตนเองหรือจ้าง เก็บ อัตรา กก.ละ ๒ บาท จำหน่าย ราคา กก. ละ ๕๐ - ๘๐ บาท ๑๐. เก็บผลสุก เพื่อดอกแห้ง ๓-๕ แดง ขายราคา กก.ละ ๑๐๐ - ๑๕๐ บาท

ที่มา : จากการสัมภาษณ์เกษตรกรตำบลโนนศิลาเลิง, ๒๕๖๕

ละ ๕ และไม่ใช่สารเคมี คิดเป็นร้อยละ ๙๕ พื้นที่ปลูกเฉลี่ย ๐.๒๕ ไร่/ครัวเรือน ผลผลิตเฉลี่ย ๒,๐๐๐ กก/ไร่

การเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจในตำบล

โคเนื้อ จำแนกตามครัวเรือนที่เลี้ยงโคเนื้อในตำบลโนนศิลาเลิง พบว่า เกษตรกรมีการทำวัคซีนในการป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย คิดเป็นร้อยละ ๓๔ และไม่มีการทำวัคซีน คิดเป็น ร้อยละ ๖๖ ไม่มีการเก็บถนอมอาหารหยาบในรูปหญ้าแห้ง หญ้าหมัก หรือฟางปรุงแต่ง คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ และไม่มีการใช้อาหารข้นเลี้ยงโค คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

สุกร จำแนกตามครัวเรือนเกษตรกรที่เลี้ยงสุกรในตำบลโนนศิลาเลิง พบว่าเกษตรกรมีการทำวัคซีนเพื่อป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยด้วยตนเอง คิดเป็น ร้อยละ ๑๐๐ อาหารข้นที่เลี้ยงได้จากการผสมเอง คิดเป็นร้อยละ ๖๐ และอาหารสำเร็จรูป คิดเป็นร้อยละ ๔๐ มีการแยกโรงเรือนของสุกรแต่ละขนาด คิดเป็นร้อยละ ๕๐ และไม่มีการแยก คิดเป็นร้อยละ ๕๐

เป็ดเนื้อ จำแนกตามครัวเรือนเกษตรกรที่เลี้ยงเป็ดเนื้อในตำบลโนนศิลาเลิง พบว่าเกษตรกรมีระบบการเลี้ยงแบบกึ่งขังกึ่งปล่อย คิดเป็นร้อยละ ๙๐ และเลี้ยงแบบขังคอก คิดเป็นร้อยละ ๑๐ อาหารที่ใช้เลี้ยงเป็นอาหารข้นที่ได้จากการผสมเอง คิดเป็นร้อยละ ๓๕ และอาหารสำเร็จรูป คิดเป็นร้อยละ ๖๕ การทำวัคซีน คิดเป็นร้อยละ ๓๐ และไม่ทำวัคซีน คิดเป็นร้อยละ ๗๐ ผู้ทำวัคซีนใช้เอง คิดเป็นร้อยละ ๕๐ และผู้อื่นทำให้คิดเป็นร้อยละ ๕๐

เป็ดไข่ จำแนกตามครัวเรือนเกษตรกรที่เลี้ยงเป็ดเนื้อในตำบลโนนศิลาเลิง พบว่าเกษตรกรมีระบบการเลี้ยงแบบกึ่งขังกึ่งปล่อย คิดเป็นร้อยละ ๗๐ เลี้ยงแบบขังคอก คิดเป็นร้อยละ ๒๐ และเลี้ยงแบบปล่อย คิดเป็นร้อยละ ๑๐ อาหารที่ใช้เลี้ยงเป็นอาหารข้นที่ได้จากการผสมเอง คิดเป็นร้อยละ ๗๐ และอาหารสำเร็จรูป คิดเป็นร้อยละ ๒๐ ไม่ใช้อาหารข้น คิดเป็นร้อยละ ๑๐

ไก่พื้นเมืองและลูกผสม จำแนกตามครัวเรือนเกษตรกรที่เลี้ยงในตำบลโนนศิลาเลิง พบว่ามีระบบการเลี้ยงแบบกึ่งขังกึ่งปล่อย คิดเป็นร้อยละ ๖๐ เลี้ยงแบบขังคอก คิดเป็นร้อยละ ๑๐ และเลี้ยงแบบปล่อย คิดเป็นร้อยละ ๓๐ อาหารที่ใช้เลี้ยงเป็นอาหารข้นที่ได้จากการผสมเอง คิดเป็นร้อยละ ๒๕ และอาหารสำเร็จรูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐ ไม่ใช้อาหารข้น คิดเป็นร้อยละ ๖๕ มีการทำวัคซีน คิดเป็นร้อยละ ๓๐ ไม่ทำวัคซีน คิดเป็นร้อยละ ๕๐ ทำวัคซีนด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ ๑๐ และให้ผู้อื่นทำให้คิดเป็นร้อยละ ๑๐

การเลี้ยงปลา

ปลานิล/ปลาไน/ปลาตะเพียน จำแนกตามครัวเรือนที่เลี้ยงในตำบลโนนศิลาเลิง พบว่าเกษตรกรมีการเลี้ยงปลาแบบเตรียมบ่อ คิดเป็นร้อยละ ๔๐ และไม่มีเตรียมบ่อ คิดเป็นร้อยละ ๖๐ มีการให้อาหาร คิดเป็นร้อยละ ๘๐ และไม่มีการให้อาหาร คิดเป็นร้อยละ ๒๐ ส่วนอาหารที่ให้ได้แก่อาหารพื้นบ้าน คิดเป็นร้อยละ ๘๐ อาหารสำเร็จรูป คิดเป็นร้อยละ ๒๐ ไม่มีการใช้สารเคมี คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

ปลาดุก จำแนกตามครัวเรือนที่เลี้ยงในตำบล โนนศิลาเลิง พบว่า เกษตรกรมีการเลี้ยงปลาแบบเตรียมบ่อ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ และ มีการให้อาหาร คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ส่วนอาหารที่ให้ได้แก่ อาหารสำเร็จรูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ และมีการใช้สารเคมี คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

ขนาดการถือครองที่ดิน

(๑) สูงสุด	๕๐	ไร่ / ครัวเรือน
(๒) ต่ำสุด	๑	ไร่ / ครัวเรือน
(๓) เฉลี่ย	๑๐.๘๐	ไร่ / ครัวเรือน

สิทธิ์ในที่ดินทำกิน

พื้นที่ทำกินของตำบลโนนศิลาเลิง มีเอกสารสิทธิ์ เป็น โฉนด, นส๓ก. และหนังสือการทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

จำนวนแรงงาน

จำนวนสมาชิก	เฉลี่ย ๔.๕ คน / ครัวเรือน
จำนวนแรงงานในภาคเกษตร	เฉลี่ย ๒.๓ คน / ครัวเรือน
จำนวนแรงงานนอกภาคเกษตร	เฉลี่ย ๑ คน / ครัวเรือน

๑.๖.๒ ผลกระทบมวลรวมของจังหวัด

จากผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดแบบปริมาณลูกโซ่ จังหวัดกาฬสินธุ์ ปี ๒๕๕๕-๒๕๕๗ พบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร มีแนวโน้มลดลงจากปี ๒๕๕๖ โดยในปี ๒๕๕๗ มีมูลค่า ๖,๓๑๖ ล้านบาท ซึ่งกิจกรรมที่มีมูลค่าลด ได้แก่ เกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้ ผลิตภัณฑ์มวลรวมนอกภาคการเกษตร ในปี ๒๕๕๗ มีแนวโน้มลดลงจากปี ๒๕๕๖ โดยมีมูลค่า ๒๕,๒๙๓ ล้านบาท ซึ่งกิจกรรมที่มีมูลค่าสูงที่สุด ได้แก่ การศึกษามูลค่า ๕,๖๔๖ ล้านบาท รองลงมา ได้แก่ อุตสาหกรรม มูลค่า ๕,๐๓๗ ล้านบาท การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน มูลค่า ๓,๐๐๙ ล้านบาท ตัวกลางทางการเงิน มูลค่า ๒,๘๘๘ ล้านบาท บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ มูลค่า ๑,๘๖๘ ล้านบาท และการก่อสร้าง มูลค่า ๑,๗๓๗ ล้านบาท ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ ๓

ตารางที่ ๖ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่ (ปีอ้างอิง พ.ศ. ๒๕๔๕) จำแนกตามสาขาการผลิต จังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. ๒๕๔๘ - ๒๕๕๗

ที่	สาขาการผลิต	ปี (หน่วย: ล้านบาท)		
		๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗
๑	ภาคเกษตร	๖,๐๘๕	๕,๖๑๔	๖,๓๑๖
	เกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้	๕,๘๗๕	๕,๔๑๑	๖,๑๐๙
	การประมง	๑๖๖	๑๗๒	๑๕๒
๒	ภาคนอกเกษตร	๒๔,๔๕๘	๒๕,๕๑๙	๒๕,๒๙๓
	การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	๑๘	๑๖	๑๗
	อุตสาหกรรม	๔,๔๘๕	๔,๘๒๔	๕,๐๓๗
	การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา	๖๘๔	๖๖๑	๗๐๘
	การก่อสร้าง	๑,๗๗๖	๑,๗๒๖	๑,๗๓๗
	การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	๒,๙๖๖	๒,๙๗๙	๓,๐๐๙
	โรงแรมและภัตตาคาร	๑๒๖	๑๓๗	๑๑๓
	การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	๑,๐๑๖	๑,๐๑๑	๙๙๔
	ตัวกลางทางการเงิน	๑,๘๕๑	๒,๔๘๗	๒,๘๙๘
	บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ	๑,๗๘๐	๒,๓๖๒	๑,๘๖๘
	การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการ ประกัน สังคมภาคบังคับ	๒,๑๘๑	๑,๖๓๑	๑,๐๖๖
	การศึกษา	๕,๓๘๒	๕,๖๗๑	๕,๖๔๖
	การบริการด้านสุขภาพและสังคม	๗๗๒	๗๖๙	๗๘๑
	การให้บริการด้านชุมชน สังคมและบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	๔๓๕	๔๕๖	๔๔๘
	ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	๑๔๖	๕๖	๑๐๔
	ผลต่าง (ผลรวมส่วนย่อย - ปริมาณลูกโซ่)	- ๘๐๓	- ๓๙๐	- ๙๙๖
	ร้อยละของผลต่าง ต่อ ค่าปริมาณลูกโซ่	- ๒.๖	- ๑.๓	- ๓.๑
	ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (ผลรวมส่วนย่อย)	๒๙,๖๖๐	๓๐,๓๖๙	๓๐,๖๘๗
	ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (ปริมาณลูกโซ่)	๓๐,๔๖๓	๓๐,๗๖๐	๓๑,๖๘๓

๑.๖.๒ รายได้ของประชากรรวม รายได้ต่อครัวเรือน

รายได้ครัวเรือนเกษตรมีรายได้จากภาคการเกษตร ๒๓,๔๙๐ บาทต่อครัวเรือนต่อปี รายได้นอกภาคการเกษตร ๕๒,๒๙๐ บาทต่อครัวเรือนต่อปี รวมรายได้ทั้งสิ้น ๗๕,๗๘๐ บาทต่อครัวเรือนต่อปี สำหรับรายจ่ายภาคการเกษตรนั้นมีมูลค่า ๔๐,๒๘๐ บาทต่อครัวเรือนต่อปี รายจ่ายในการครองชีพ ๘๑,๖๕๐ บาทต่อครัวเรือนต่อปี รวมรายจ่ายทั้งสิ้น ๑๒๑,๖๗๘ บาทต่อครัวเรือนต่อปี ดังนั้นเกษตรกรจะมีรายจ่ายมากกว่ารายได้สูงถึง ๔๕,๘๙๘ บาทต่อครัวเรือนต่อปี และจากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (๒๕๔๙) พบว่าจำนวนครัวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อปีน้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท และรายได้ระหว่าง ๑๐,๐๐๐

- ๑๙,๙๙๙ บาท มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ ๒.๒๐ และ ๙.๖๘ ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ส่วนครัวเรือนที่มีรายจ่ายเฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือน ตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป มีสัดส่วนเพียงร้อยละ ๖.๕๙ ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด

๑.๖.๓ จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุ ในเมือง/ชนบท

ตำบลโนนศิลาเลิง อำเภอฆ้องชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ แบ่งการปกครองออกเป็น ๙ หมู่บ้าน ซึ่งอยู่ในการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนศิลาเลิง จากข้อมูลของสำนักบริหารการทะเบียน ที่ว่าการอำเภอฆ้องชัย กรมการปกครอง ณ พฤษภาคม ๒๕๕๔ พบว่ามีประชากร รวมทั้งสิ้น ๔,๕๙๘ คน เป็นชาย ๒,๓๓๑ คน หญิง ๒,๒๖๗ คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ๑,๑๕๑ ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรกร ๙๙๘ ครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย ๔ คนต่อครัวเรือน มีความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ย ๓๘๓ คนต่อตารางกิโลเมตร

ตารางที่ ๗ แสดงครัวเรือนและจำนวนประชากรของตำบลโนนศิลาเลิง อำเภอฆ้องชัย จังหวัดกาฬสินธุ์

หมู่ ที่	บ้าน	จำนวนครัว เรือน ทั้งหมด	ครัวเรือน เกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	โนนศิลาเลิง	๑๙๖	๑๕๖	๓๗๖	๓๖๗	๗๔๒
๒	สว่าง	๑๔๐	๑๓๔	๒๘๖	๒๗๐	๕๕๖
๓	สีสุก	๑๒๔	๙๕	๒๖๙	๒๓๒	๕๐๑
๔	วังเดือ้นห้า	๙๐	๗๘	๒๐๕	๑๙๘	๓๙๓
๕	หนองคู	๑๙๓	๑๗๕	๔๐๔	๔๒๗	๘๓๑
๖	นาสีนวน	๔๕	๓๒	๑๐๓	๘๘	๑๙๑
๗	โนนศิลาเลิง	๑๘๙	๑๗๒	๓๔๕	๓๓๙	๖๘๔
๘	ดอนม่วง	๓๙	๓๔	๘๘	๗๘	๑๖๖
๙	สว่าง	๑๓๕	๑๒๒	๒๕๕	๒๖๘	๕๒๓
	รวม	๑,๑๕๑	๙๙๘	๒,๓๓๑	๒,๒๖๗	๔,๕๙๘

ที่มา : จากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, ๒๕๖๕

๑.๖.๔ การศึกษา

ประชากรในตำบลโนนศิลาเลิง ส่วนใหญ่จบการศึกษาภาคบังคับ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ มีโรงเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน ๓ แห่ง โรงเรียนมัธยม จำนวน ๑ แห่ง

๑.๖.๕ สาธารณสุข

ตำบลโนนศิลาเลิงมีสถานี่รักษาพยาบาลคือสถานี่อนามัยประจำตำบล ๑ แห่ง ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ ๑ บ้านโนนศิลา และ ซึ่งปัจจุบันยกฐานะเป็นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล นอกจากนี้ยังมีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ทุกหมู่บ้าน การให้บริการจะให้บริการขั้นพื้นฐาน ให้ความรู้ด้านสาธารณสุขมูลฐาน รับฝากครรภ์ ให้อาหารเสริม วางแผนครอบครัว ขูดหินปูน เป็นต้น

๑.๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

ประชากรตำบลโนนศิลาเลิง นับถือศาสนาพุทธ มีขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดงามปฏิบัติสืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษจนถึงปัจจุบัน ชาวอีสานเรียกว่า ฮีต ๑๒ ครอง ๑๔ ซึ่งงานบุญที่ถือปฏิบัติกันอยู่ เช่น บุญข้าวจี บุญพระเวส บุญสงกรานต์ บุญบั้งไฟบุญเบิกบ้าน การทอดเทียนพรรษา บุญข้าวกระยาสาทร บุญกฐิน บุญผ้าป่า เป็นต้น บุญประเพณีที่ชาวบ้านเรียกว่า ฮีต ๑๒ ครอง ๑๔ โดย ฮีต ๑๒ คือ ประเพณีที่ประชาชนในภาคอีสานปฏิบัติกันมาในโอกาสต่าง ๆ ทั้งสิบสองเดือนของแต่ละปี

- **เดือนอ้าย บุญเข้ากรรม** เป็นกิจกรรมของสงฆ์ เรียกว่า เข้าปริวาสกรรม หลังจากออกพรรษาเสร็จแล้วโดยให้พระภิกษุสงฆ์ที่ต้องอาบัติ (กระทำความผิด) สังฆาติเสสได้สารภาพต่อหน้าคณะสงฆ์เพื่อเป็นการฝึกจิตสำนึกถึงความบกพร่องของตน แล้วปรับตัวประพฤติตนให้ถูกต้องตามพระวินัย

- **เดือนยี่ ทำบุญคูณลาน** (คุ้มข้าวใหญ่) ในพิธีนี้จะมีการทำบุญตักบาตร เลี้ยงพระ ประพรมน้ำพระพุทธมนต์แก่ชาวบ้าน ลานข้าว ที่นาและต่อข้าวบริเวณใกล้ลานข้าวถือว่าเป็นสิริมงคล ทำให้ข้าวในนาอุดมสมบูรณ์ เจ้าของนาจะอยู่เป็นสุข ฝนตกต้องตามฤดูกาล ข้าวกล้าจะงอกงามและได้ผลดีในปีต่อไป เมื่อเสร็จพิธีทำบุญคูณลานข้าวแล้ว ชาวบ้านจึงจะขนข้าวใส่ยุ้งและเชิญขวัญข้าว คือ พระแม่โพสพไปยังยุ้งข้าวและทำพิธีสู่ขวัญกับสู่ข้าวกล้า (ยุ้ง) ข้าวเพื่อเป็นสิริมงคลต่อไป

- **เดือนสาม บุญข้าวจี** เป็นการทำบุญในช่วงเทศกาลวันมาฆบูชา ชาวบ้านจะมาร่วมกันทำบุญตักบาตรในตอนเช้า ตอนค่ำจะมีการเวียนเทียนรอบพระอุโบสถ ชาวบ้านจัดเตรียมข้าวจีแล้วนำไปถวายพระภิกษุสามเณรที่วัด เมื่อพระฉันเสร็จแล้วมีการฝังเทศน์ฉลองข้าวจีและรับพร มูลเหตุที่มีการทำบุญข้าวจี ซึ่งเป็นอาหารที่คนยากจนกินเป็นประจำ ไปถวายพระพุทธเจ้า พลังคิดว่า ขนมแบ่งข้าวจีเป็นเพียงขนมของทาสที่ต่ำต้อยพระพุทธองค์คงไม่ฉัน ซึ่งพระพุทธเจ้าทรงหยั่งรู้จิตใจของนาง จึงทรงฉันแบ่งข้าวจีต่อหน้านาทำให้เกิดความปิติดีใจ ครั้นตายไปก็จะได้ขึ้นสวรรค์ ชาวอีสานจึงได้แบบอย่างในการทำแบ่งข้าวจี ทำบุญข้าวจีถวายพระมาโดยตลอดจวบจนปัจจุบัน

- **เดือนสี่ บุญผะเหวด**(บุญพระเวสสันดรหรือบุญมหาชาติ) คำนี้ออกเสียงว่า ผะเหวด เป็นสำเนียงของชาวอีสานที่มาจากคำว่า พระเวส ซึ่งหมายถึงพระเวสสันดร การทำบุญผะเหวด เป็นการทำบุญและฟังเทศน์เรื่องพระเวสสันดรชาดก หรือเทศน์มหาชาติ ซึ่งมีจำนวน ๑๓ กัณฑ์ ทั้งนี้เพื่อเป็นการรำลึกถึงพระเวสสันดร ผู้ซึ่งบำเพ็ญบารมีอันยิ่งใหญ่ด้วยการให้ทานหรือทานบารมีในชาติสุดท้าย ก่อนที่จะมาเสวยชาติและตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า บุญพระเวสเป็นงานบุญที่ยิ่งใหญ่ของชาวอีสาน นิยมทำกันทุกหมู่บ้าน ด้วยความเชื่อว่า หากได้ฟังเทศน์มหาชาติทั้ง ๑๓ กัณฑ์จบภายในวันเดียว อาณิสสจะดับบันดาลให้ไปเกิดในศาสนาของพระศรีอาริยมตไตรย ซึ่งเป็นยุคแห่งความสุข ความสมบูรณ์ตามพุทธคติที่มีมาแต่ครั้งพุทธกาล

- **เดือนห้า บุญสงกรานต์** (บุญสงรับน้ำ) เป็นการทำบุญวันขึ้นปีใหม่ของไทยแต่โบราณ นิยมทำในเดือนห้าเริ่มตั้งแต่วันที่ ๑๓ เมษายนถึงวันที่ ๑๕ เมษายน คำว่า สงกรานต์ เป็นคำสันสกฤต แปลว่า ผ่านหรือเคลื่อนย้ายเข้าไป ในที่นี้ หมายถึง พระอาทิตย์ผ่านหรือเคลื่อนย้ายเข้าไปในจักรราศีหนึ่ง เป็นเดือนที่เริ่มต้นปีใหม่ การทำบุญสงกรานต์จะมีพิธีสงรับน้ำพระพุทธรูป พระสงฆ์ ผู้ใหญ่ ผู้เฒ่าผู้แก่ นอกจากนี้ ชาวบ้านจะทำบุญตักบาตรก่อกองพระเจดีย์ทรายและมีการละเล่นสาดน้ำกันอย่างสนุกสนานนานตลอดทั้ง ๓ วัน

- **เดือนหก บุญบั้งไฟ** เป็นงานสำคัญของชาวอีสานก่อนลงมือทำนา ด้วยความเชื่อว่าเป็นการขอฝนเพื่อให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล ข้าวกล้าในนาอุดมสมบูรณ์ ประชาชนอยู่อย่างมีความสุข ในงานจะมีการแห่บั้งไฟ และจุดบั้งไฟ เพราะเชื่อว่า เป็นการส่งสัญญาณขึ้นไปบอกพญาแถน ให้ส่งน้ำฝนลงมา ระหว่างที่มีการจุดบั้งไฟชาวบ้านจะมีการแข่งอย่างสนุกสนาน การทำบุญบั้งไฟนับเป็นการชุมนุมที่สำคัญของคนในท้องถิ่น ที่มาร่วมงานบุญกันอย่างสนุกสนานเต็มที่ มีการนำสัญลักษณ์ทางเพศมาล้อเลียนในขบวนแห่บั้งไฟ โดยไม่ถือว่าเป็นเรื่องหยาบคาย การทำบุญบั้งไฟนี้ บางที่จะตรงกับประเพณีบุญวันวิสาขบูชาด้วย

- **เดือนเจ็ด บุญเบิกบ้าน** เป็นการทำบุญเพื่อชำระล้างสิ่งที่ไม่ดีเป็นเสนียดจัญไรอันจะทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่บ้านเมือง เป็นการปิดเป่าความชั่วร้ายให้ออกจากหมู่บ้านชาวบ้านจะนำข้าวปลาอาหารมาตักบาตรที่ศาลากลางบ้านและสวดมนต์ตอนเย็น ตอนเช้าตักบาตรรดน้ำมนต์

- **เดือนแปด บุญเข้าพรรษา** การเข้าพรรษาเป็นกิจของภิกษุสามเณรที่จะต้องอยู่เป็นประจำในวัดใดวัดหนึ่งตลอด ๓ เดือน กำหนดเอาตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ห้ามมิให้พระภิกษุสามเณรไปพักแรมคืนที่อื่น มีการทำบุญตักบาตร ถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุ สามเณร มีการฟังธรรมเทศนา ชาวบ้านจะหล่อเทียนขนาดใหญ่ถวายวัดเป็นพุทธบูชาและเก็บไว้ตลอดพรรษา การทำเทียนถวายวัดในช่วงเทศกาลเข้าพรรษา มีความเชื่อแต่โบราณว่า หากใครทำเทียนไปถวายวัด เมื่อเกิดชาติใหม่ ผู้นั้นจะได้เสวยสุข หากมิได้ขึ้นสวรรค์ แต่เกิดบนโลกมนุษย์ผู้นั้นจะมีความเฉลียวฉลาด มีสติปัญญาไหวพริบเป็นเลิศ ประดุจแสงเทียนอันสว่างไสว

- **เดือนเก้า บุญข้าวประดับดิน** เป็นการทำบุญเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่ญาติมิตรที่ล่วงลับไปแล้ว เมื่อถึงวันแรม ๑๔ ค่ำ เดือน ๙ ชาวบ้านจากกันทำข้าวปลาอาหารคาวหวานพร้อมหมากพลูตั้งแต่เช้ามีดห่อใส่ใบตอง เรียกว่า ข้าวประดับดิน นำไปวางไว้ตามโคนต้นไม้ในบริเวณวัด เพื่อให้ผู้ที่ล่วงลับไปแล้วนั้นมากิน เพราะเชื่อว่าในช่วงเดือนเก้าผู้ที่ล่วงลับแล้วจะได้รับการปลดปล่อยให้ออกมาท่องเที่ยวได้ ในพิธีบุญข้าวประดับดิน ชาวบ้านจะวางข้าวประดับดินไว้ พร้อมจุดเทียนบอกกล่าวให้มารับเอาอาหารและส่วนบุญนี้ จากนั้นชาวบ้านจะเอาอาหารไปทำบุญตักบาตรถวายทานแด่พระภิกษุสามเณร สมาทานศีล ฟังเทศน์และกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศลให้ผู้ล่วงลับไปแล้ว

- **เดือนสิบ บุญข้าสาก(กระยาสารท)** เป็นการทำบุญเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้ผู้ตาย โดยมีการทำสลากให้พระจับ เพื่อที่จะได้ถวายของตามสลากนั้น เป็นการทำบุญที่ต่อเนื่องจากพิธีในเดือนเก้า เพราะถือว่าการทำบุญส่งล่วงลับไปแล้วที่ได้ออกมาท่องเที่ยว ให้กลับสู่แดนของตน ในเดือนสิบนี้ชาวบ้านจะนำห่อข้าสาก(ข้าวเปลือกเหนียวมาคั่ว เพื่อให้ข้าวเหนียวแตกออกเป็นสีขาว แล้วคลุกน้ำตาลและมะพร้าว)ไปวางไว้บริเวณวัด พร้อมจุดเทียนและบอกให้ญาติมิตรที่ล่วงลับไปแล้ว มารับอาหารและผลบุญที่อุทิศให้

- **เดือนสิบเอ็ด บุญออกพรรษา** จัดทำในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ เป็นการทำบุญที่สืบเนื่องมาจากบุญเข้าพรรษาในเดือนแปด ที่พระภิกษุสามเณรได้เข้าพรรษาเป็นเวลานานถึง ๓ เดือน ดังนั้น ในวันที่ครบกำหนด พระภิกษุสามเณรเหล่านั้นจะมารวมกันทำพิธีออกวัสสาพิจารณา วันนี้เป็นวันที่ภิกษุสามเณรมีโอกาสมาชุมนุมกันอย่างพร้อมเพรียงกันที่วัด ชาวบ้านถือว่าเป็นวันสำคัญและเป็นระยะที่ชาวบ้านหมดภาระในการทำนาไร่ อากาศในช่วงนี้จะเย็นสบายจึงถือโอกาสมาร่วมกันทำบุญ มีการตักบาตรถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุ สามเณร มีการกวนข้าวทิพย์ถวาย รับศีลสวดมนต์ฟังเทศน์และถวายผ้าจ่านำพรรษา ตอนค่ำจะมีการจุดประทีปโคมไฟในบริเวณวัดและหน้าบ้าน บางท้องถิ่นอยู่ใกล้บริเวณแม่น้ำจะมีการไหลเรือไฟ (ล่องเรือไฟ) เพื่อเป็นการบูชาคารวะแม่คงคา บางแห่งมีการแข่งเรือยาวเพื่อความสนุกสนานและสามัคคีร่วมกันในงานอีกด้วย

- **เดือนสิบสอง บุญกฐิน** เป็นการถวายผ้าจีวรแด่พระสงฆ์ที่จำพรรษาครบ ๓ เดือน งานบุญนี้มีระยะเวลาทำตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ จนถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ มูลเหตุที่มีการทำบุญกฐินนั้น มีเรื่องเล่าว่า มีพระภิกษุจำนวนหนึ่งได้เดินทางไปเฝ้าพระพุทธเจ้า ระหว่างการเดินทางนั้นยังเป็นช่วงหน้าฝนและระยะทางไกลจึงทำให้ผ้าจีวรของพระภิกษุเหล่านั้นเปียกน้ำเปรอะเปื้อนโคลน ไม่สามารถหาผ้าผืนเปลี่ยนได้ พระพุทธเจ้าได้เห็นถึงความยากลำบากนั้น จึงมีพุทธบัญญัติให้ภิกษุแสวงหาผ้าและรับผ้ากฐินได้ เป็นเวลาหนึ่งเดือนหลังออกพรรษา ชาวบ้านจึงได้จัดผ้าจีวรนำมาถวายพระภิกษุในช่วงเวลาดังกล่าว จนกลายเป็นประเพณีทำบุญกฐินมาจวบจนปัจจุบัน ก่อนการทำกฐินเจ้าภาพจะต้องจองวัดและกำหนดวันทอดกฐินล่วงหน้า เตรียมผ้าไตรจีวรพร้อมอัฐบริวารและเครื่องไทยทาน มีการบอกบุญแก่ญาติมิตร ตอนเช้าในพิธีจะแห่ขบวน

กฐินเพื่อนำไปทอดที่วัด และแห่กฐินเวียนประทักษิณรอบอุโบสถ ๓ รอบ จึงทำพิธีถวายผ้ากฐินจากปุ๋ยฝ้ายจนสามารถนำไปทอดให้เสร็จภายใน ๒๔ ชั่วโมงนับแต่เวลาเริ่มทำเชื่อว่าจะได้บุญมากกว่าอย่างอื่น

ครอง ๑๔ คือ แนวทางหรือข้อวัตรที่ประชาชนทั่วไปตลอดจนผู้มีหน้าที่ปกครองบ้านเมืองพึงปฏิบัติ ๑๔ ข้อ เป็นจารีตประเพณีและทำนองคลองธรรมอันดีงามของท้องถิ่นและของบ้านเมือง ซึ่งอาจสรุปได้ ๓ ประการ คือ สำหรับพระมหากษัตริย์และผู้ปกครองบ้านเมืองพึงปฏิบัติ สำหรับพระสงฆ์องค์เจ้า และสำหรับบุคคลธรรมดาสามัญพึงปฏิบัติในส่วนที่ชาวบ้านถือปฏิบัติต่อตัวเองและชาวบ้าน มีดังนี้

๑) เมื่อได้ข้าวใหม่หรือผลหมากรากไม้ ให้บริจาคแก่ผู้มีศีลแล้วตนเองจึงบริโภคและให้ญาติพี่น้องด้วยกัน

๒) อย่ามีความโลภ อย่าใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย อย่ากล่าวคำหยาบ

๓) ให้ทำศัลพระภูมิไว้บริเวณบ้านของตนเองเพื่อบูชา

๔) ให้ล้างเท้าก่อนขึ้นบ้าน

๕) เมื่อถึงวัน ๗, ๘ ค่ำ ๑๔, ๑๕ ค่ำ ให้สมமாக่อนเส้า สมมาแม่ขึ้นบันได สมมาผัดทุเรียน

๖) ให้ล้างเท้าก่อนนอนเวลากลางคืน

๗) ถึงวันศีลให้เอาดอกไม้ ธูปเทียน สมมาผัว และให้เอาธูปเทียนถวายพระ

๘) ถึงวันศีลดับ ศีลเพ็ง (แรม ๑๔ ค่ำ, ขึ้น ๑๕ ค่ำ) ให้นิมนต์พระมาสวดมนต์บ้านหรือใส่บาตร

๙) เมื่อพระภิกษุเข้าปริวาสกรรม ให้มีขันข้าวตอก ดอกไม้ ธูปเทียน เครื่องอัฐบริขารไป

ถวายพระ

๑๐) เมื่อเห็นพระภิกษุเดินผ่านให้นั่งลงแล้วยกมือไหว้ แล้วค่อยเจรจา

๑๑) อย่าเหยียบเงาพระภิกษุ ผู้ถือศีลบริสุทธิ์ (อย่าหมิ่นประมาทพระ)

๑๒) อย่าเอาอาหารที่กินแล้วไปให้พระภิกษุ รวมถึงสามเณรด้วย

๑๓) อย่าเสพเมถุนในวันศีล วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา

๑๔) เมื่อมีพระมาบิณฑบาตอย่าให้พระคอย เวลาใส่บาตรอย่าให้มือแตะบาตร ภิกษุหรือ

สามเณรห้ามใส่รองเท้า ห้ามกางร่ม ห้ามเอาผ้าปิดหัวเวลาใส่บาตร

ความเชื่อ

การถือฤกษ์ยามในการปลูกเรือน ในเดือนยี่ เดือนสี่ เดือนหก เดือนเก้า เดือนสิบสอง ถือเป็นฤกษ์ที่ดีในการปลูกเรือน โดยเฉพาะในเดือนหกและเดือนเก้า

ปลูกต้นไม้มงคล ในภาคอีสานถือว่าต้นไม้เป็นมงคลอย่างหนึ่ง หากปลูกให้ถูกทิศทางจะเกิดความสุขความเจริญ คตินี้ปรากฏในภาคกลางเช่นเดียวกัน ต้นไม้มงคลตามทิศของภาคอีสาน มีดังนี้

ทิศบูรพา - ปลูกกุ่ม ก่าม กระถิน มะพร้าว หมาก พลุ

ทิศอาคเนย์ - ปลูกต้นยอ

ทิศทักษิณ - ปลูกมะม่วงมะเฟือง มะไฟ

ทิศหริต - ปลูกต้นคูณ สะเดา ขนุน

ทิศปัจฉิม - ปลูกมะขาม มะยม

ทิศพายัพ - ปลูกมะกรูดมะนาว

ทิศอุดร - ปลูกต้นหมากดัน(พุทรา)

ทิศอีสาน - ปลูกดอกรัก ต้นแพง

ภูตผี วิญญาณ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ปูตา เจ้าที่เจ้าทาง ซึ่งถ้ามีการเจ็บป่วยโดยที่ไม่ทราบสาเหตุชาวบ้านจะสันนิษฐานไว้ก่อนว่า เกิดจากผีเข้า ผิดผี หรือไม่กลับหลูเจ้าที่เจ้าทาง จะต้องหาผู้เฒ่าผู้แก่ไปขอขมา เป็นต้น

ผีตาแฮก ชาวบ้านเชื่อว่าเป็นผีเฝ้าไร่เฝ้านา เมื่อชาวบ้านเข้าหักไร่ถางพง เพื่อแปรสภาพที่ดินไปเป็น ที่นา พวกเขาจะทำพิธีเชิญผีตาแฮกตนหนึ่งมาเป็นผู้เฝ้ารักษาที่นาและข้าวกล้า แต่ละปีเจ้าของนา จะต้องทำพิธีเช่นสังเวยก่อนลงไถนา และเมื่อเก็บเกี่ยวเสร็จแล้ว จะต้องแบ่งข้าวสีเกวียน (จำลอง เล็กๆ) ให้แก่ผีตาแฮกด้วย

คะลำ เป็นสิ่งต้องห้ามที่ทำลงไปแล้วไม่ดีไม่งาม เกิดโทษภัย เกิดเสนียดจัญไรแก่ตนและผู้อื่น เช่น

- หญิงยืนเยี้ยว คะลำ (ห้ามผู้หญิงยืนเยี้ยว)
- ย่างข้ามพาข้าว คะลำ (ห้ามเดินลัดวงอาหาร)
- นั่งตันประตู นั่งตันขั้นได่ นั่งหมอน นั่งกลางผู้เฒ่า คะลำ
- นอนหันหัวไปทางตาเว้นตก คะลำ (ห้ามนอนหันหัวไปทางทิศตะวันตก เพราะทิศตะวันตกเป็นทิศที่ให้ผีหรือคนตายนอนหันหัวไป)
- ไทเหือนเดียวกันกินบ่พร้อมกัน ผู้น้อยกินก่อนผู้ใหญ่ เมียกินก่อนผัว คะลำ
- นุ่งห่มผ้าทางกลับ - ใช้ดินเชี่ยเสื้อผ้า คะลำ
- ผัวเมียผัดกัน ช่มเหล่งกัน ด่าป้อยญาติกัน คะลำ

๑.๖.๗ องค์กร/สถาบันต่าง ๆ

สถาบันเกษตรกร มีบทบาทในการประกอบอาชีพการเกษตรและการดำรงชีวิตของเกษตรกรซึ่งการดำเนินการด้านสถาบันเกษตรกรมีอยู่หลายกลุ่ม โดยมีหน่วยงานของทางราชการเป็นผู้สนับสนุน ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มส่งเสริมอาชีพ และกลุ่มอื่นๆ

ชาวตำบลโนนศิลาเลิง มีการรวมกลุ่มและจัดตั้งกลุ่มตามคำแนะนำของทางราชการ โดยมีกลุ่มต่างๆ ทุกหมู่บ้าน ดังนี้

๑. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จำนวน ๙ กลุ่ม สมาชิก ๑,๔๘๓ ราย
๒. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๔ กลุ่ม สมาชิก ๘๐ ราย
๓. กลุ่มยุวเกษตรกร ๑ กลุ่ม สมาชิก ๒๕ ราย
๔. กลุ่มสหกรณ์ ๑ กลุ่ม สมาชิก ๖๑๒ ราย
๕. กลุ่มสมาชิกลูกค้า ธกส. ๙ กลุ่ม สมาชิก ๔๗๕ ราย
๖. ธนาคาร โค กระบือ ๑ กลุ่ม สมาชิก ๔๔๐ ราย
๗. วิสาหกิจชุมชน ๘ กลุ่ม สมาชิก ๑๖๐ ราย
๘. กลุ่มอาชีพ ต่างๆ จำนวน ๗ กลุ่ม สมาชิก ๒๑๓ ราย
๙. กลุ่มผู้ผลิตสินค้า OTOP จำนวน ๒ กลุ่ม สมาชิก ๕๔ ราย

องค์กรในชุมชน

๑. คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน (กพสม.)
๒. คณะกรรมการเยาวชนหมู่บ้าน (กยม.)

ตารางที่ ๘ กองทุนหมู่บ้าน

หมู่ที่	บ้าน	จำนวนสมาชิก กองทุน (คน)	จำนวนสมาชิกที่ กู้เงินไปแล้ว(คน)	จำนวนเงินที่ให้ สมาชิกกู้ยืม (บาท)	อัตราดอกเบี้ย (บาท) / ปี
๑	โนนศิลาเลิง	๑๖๓	๗๕	๑,๔๐๒,๕๐๐	๖
๒	สว่าง	๑๕๒	๗๘	๑,๕๐๐,๐๐๐	๖
๓	สีสุก	๙๖	๘๔	๑,๓๐๐,๐๐๐	๖
๔	วังเดื่อนห้า	๗๗	๕๙	๑,๖๐๐,๐๐๐	๖
๕	หนองคู	๒๗๔	๘๘	๑,๕๐๐,๐๐๐	๖
๖	นาสีนวล	๙๖	๔๘	๑,๓๕๐,๐๐๐	๖
๗	โนนศิลาเลิง	๑๖๔	๖๘	๑,๔๐๐,๐๐๐	๖
๘	ดอนม่วง	๘๗	๕๓	๑,๓๐๐,๐๐๐	๖
๙	สว่าง	๑๐๗	๕๓	๑,๒๐๐,๐๐๐	๖
	รวม	๑,๒๑๖	๖๐๖	๑๒,๕๕๒,๕๐๐	

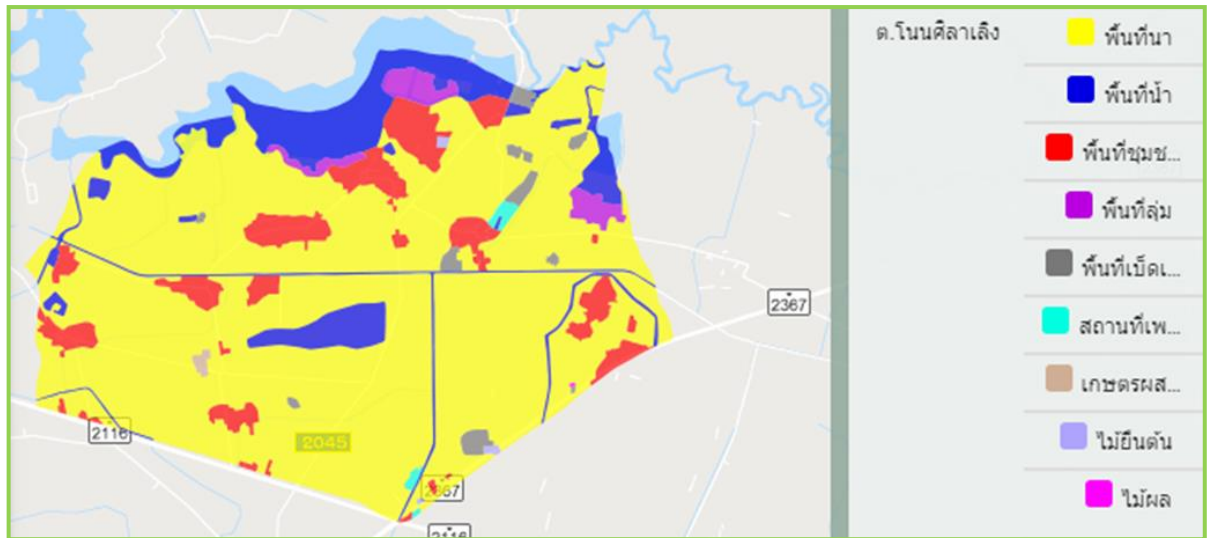
ที่มา : กชช. ๒๓ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองชัย, ๒๕๖๐

๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)

๑.๗.๑ ลักษณะของการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทหลัก ๆ เช่น ภาคเกษตร อุตสาหกรรม ชุมชน เมืองที่อยู่อาศัยแยกตามเขตการปกครองย่อย

จากการสำรวจและวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน พบว่าในตำบลโนนศิลาเลิง สามารถจำแนกการใช้ที่ดินได้เป็น ๕ ประเภทหลัก คือ พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่น้ำ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง และพื้นที่อื่นๆ (เช่น ไม้ละเมาะ) ดังนี้

(๑) ที่อยู่อาศัย	๖๐๕	ไร่
(๒) พื้นที่ทำนา	๗,๕๔๗	ไร่
(๓) พื้นที่ปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น	๖๖๕	ไร่
(๔) พื้นที่แหล่งน้ำ	๑,๐๔๐	ไร่
(๕) พื้นที่อื่น ๆ	๒,๓๒๐	ไร่

ภาพที่ ๙ การใช้ประโยชน์ที่ดิน

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลโนนศิลาเลิง

๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล

๑) สถานการณ์การเกษตรในพื้นที่

เกษตรกรในตำบลโนนศิลาเลิงผลิตข้าวเป็นพืชหลักเนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกรส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่รับน้ำโครงการชลประทานลำปาว คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๐๐ จึงมีระบบการผลิตข้าวปีละ ๒ ครั้ง ได้แก่ปลูกข้าวนาปี ในฤดูฝนโดยอาศัยน้ำฝนและน้ำจากโครงการชลประทานและปลูกข้าวนาปรัง และพืชฤดูแล้ง เช่น ถั่วลิสง, ข้าวโพดหวาน หลังเก็บเกี่ยวข้าวนาปีในส่วนของ การปลูกข้าวนาปรังในแต่ละปีเกษตรกรจะปลูกมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปริมาณการส่งน้ำของโครงการลำปาว การผลิตพืชของเกษตรกรเป็นลักษณะการผลิตพืชเชิงเดี่ยวเป็นส่วนใหญ่

ในส่วนของการเลี้ยงสัตว์เกษตรกรและการเลี้ยงปลา เกษตรกรมีการเลี้ยงตลอดทั้งปีโดยการเลี้ยงแบบปล่อยตามธรรมชาติและให้อาหารสมทบ

๒) ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

(๑) ทรัพยากรน้ำ

ตำบลโนนศิลาเลิงอยู่ในเขตชลประทาน มีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรที่อุดมสมบูรณ์ โดยมีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ จำนวน ๓ แห่ง และแหล่งน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น จำนวน ๙ แห่ง มีลำน้ำปาวไหลผ่าน มีคลองส่งน้ำของโครงการชลประทานลำปาวที่กระจายอยู่ทั่วพื้นที่ตำบล ซึ่งเกษตรกรใช้ประโยชน์ในการเกษตรตลอดปี ตำบลโนนศิลาเลิงมีพื้นที่ที่สามารถรับน้ำชลประทานได้คิดเป็น ร้อยละ ๙๕ ของพื้นที่การเกษตรทั้งหมด มีพื้นที่รับน้ำฝน ๑๒ ตารางกิโลเมตร ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยทั้งปี ๑,๔๔๖.๖๐ มิลลิเมตร

๓) สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

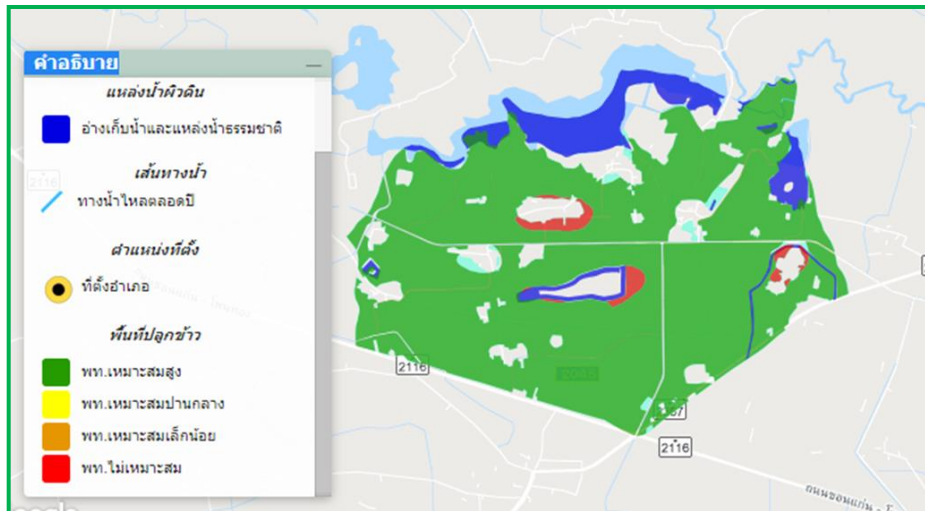
เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาเป็นหลัก อาชีพเสริม เพาะเห็ด ทอผ้า ปลูกพืชผัก ดังนั้นสินค้าเกษตรหลักๆ คือข้าว รองลงมาได้แก่ เห็ด แปรรูปสินค้าเกษตร

๔) สินค้าเกษตรที่สำคัญ

(๑) ข้าว

พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสมในการปลูกข้าว

ความเหมาะสมในการปลูกข้าว พบว่าตำบลโนนศิลาเลิง มีพื้นที่เหมาะสมมาก จำนวน ๗,๓๒๕.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๐๖ รองลงมาได้แก่พื้นที่เหมาะสมน้อย จำนวน ๒๒๒.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๙๔ ตามลำดับ

ภาพที่ ๑๐ ระดับความเหมาะสมในการปลูกข้าว
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๕๙)

จำนวนพื้นที่ปลูก/เก็บเกี่ยว

ในพื้นที่ตำบลลำชี มีจำนวนครัวเรือนเกษตรกร ทั้งสิ้น ๘๑๔ ราย มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๗,๒๗๓ ไร่ ในปี ๒๕๖๑ มีเนื้อที่เก็บเกี่ยวผลผลิต จำนวน ๗,๒๗๓ ไร่

ปริมาณผลผลิตรวม/ผลผลิตเฉลี่ย

จากพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๗,๒๗๓ ไร่ ในปี ๒๕๖๑ ในพื้นที่ตำบลโนนศิลาเลิง มีผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ จำนวน ๓,๔๑๘,๓๑๐ กิโลกรัม ผลผลิตเฉลี่ย ๔๗๐ กิโลกรัมต่อไร่ ราคาที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ย ๑๔-๑๕ บาท/กิโลกรัม

สภาพการใช้เทคโนโลยีการผลิตตั้งแต่ปลูก ดูแลรักษา เก็บเกี่ยวผลผลิต

ลักษณะการผลิตทางการเกษตรทั่วไป มีการผลิตข้าวเป็นพืชหลักที่สำคัญของตำบล รองลงมา คือ พืชไร่ พืชผัก และไม้ผล ตามลำดับ

การปลูกข้าว

- วิธีปลูก โดยวิธีหว่าน มีการจ้างแรงงานมากในช่วงนี้
- พันธุ์ ข้าวเหนียว กข.๖ ,กข.๑๐ พันธุ์ข้าวเจ้า ข้าวดอกมะลิ ๑๐๕, กข.๑๕ (นาปี)
- การใช้ปุ๋ย ปุ๋ยที่ใช้ คือ ปุ๋ยเคมี สูตร ๑๕-๑๕-๑๕,สูตร ๑๖-๒๐-๐,สูตร ๑๖-๑๖-๘ , สูตร ๑๖-๘-๘ มี การใส่ ๒ ครั้ง คือ ตอนรองพื้น และช่วงข้าวตั้งท้อง และมีการใช้ ปุ๋ยอินทรีย์ มากขึ้น เนื่องจากมีราคาต่ำกว่าปุ๋ยเคมี ส่วน ปุ๋ยคอก จะ มีการใส่เพียงเล็กน้อยส่วนใหญ่ใส่ช่วงก่อนทำการปลูกในฤดูถัดไป ประมาณ ๑-๒ เดือน

- การใช้สารเคมี แต่ก่อนมีการใช้สารเคมี พริก พริกาดาน พอช่วงหลังมีการแนะนำรณรงค์การปลูกพืชปลอดภัยจากสารพิษ และรณรงค์ให้ทราบโทษของสารเคมี เกษตรกรจึงนิยมหันไปใช้สารสกัดจากสมุนไพรธรรมชาติ เช่น สารสกัดจากสะเดา, ตะไคร้หอม,และอื่นจำนวนมาก โดยมีหลายบริษัทเป็นตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารให้กับพืช และเกษตรกรบางรายสามารถผลิตน้ำหมักชีวภาพไว้ใช้เอง

- การเก็บเกี่ยว ส่วนใหญ่ใช้แรงงานคนเกี่ยวเพื่อให้เกิดรายได้ในชุมชน และมีการใช้รถเกี่ยวบ้าง ค่าจ้างประมาณ ๖๐๐-๘๐๐ บาท/ไร่ ส่วนการนวดข้าวทั้งหมดมีการใช้รถนวดข้าว

ปฏิทินการปลูกหรือการผลิต

ตารางที่ ๔ ปฏิทินการปลูกข้าว

กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑. นำปุ๋ยหมักแห้ง ๑๐๐ กิโลกรัม/ไร่ หว่านลงในแปลงนาภายหลังจากเกี่ยวข้าวเสร็จเรียบร้อยแล้วให้เหลือตอซังข้าวไว้ หรือนำปุ๋ยหมักแห้งไปขยาย ๒๔ ชั่วโมงในอัตรา ๑๐๐ กิโลกรัม/ไร่ หว่านลงในแปลงแล้วทำการไถกลบ	↔											↔
๒. หว่านปุ๋ยหมักแห้งหลังจากฝนตกครั้งแรกในอัตรา ๑๕๐ กิโลกรัม/ไร่ (ในกรณีที่ไม่สามารถหว่านตามกำหนดเวลาในช่วงแรกได้)				↔	↔							
๓. ขยายน้ำหมักชีวภาพนำไปฉีดพ่นใส่ต้นหญ้าแล้วทำการไถกลบ (น้ำหมักชีวภาพ ๒ ช้อนโต๊ะ + กากน้ำตาล ๒ ช้อนโต๊ะ + น้ำ ๑ ปี๊บ)						↔	↔					
๔. ทำการไถ-คราดดิน-ปักดำ							↔	↔				
๕. ขยายน้ำหมักชีวภาพฉีดพ่นอีกครั้ง ห่างจากช่วงแรก ๓๐ วัน									↔	↔		
๖. เริ่มเก็บเกี่ยวผลผลิตและเตรียมจัดทำปุ๋ยหมักแห้งไว้ใช้ในฤดูกาลเพาะปลูกต่อไป											↔	↔

ขั้นตอนการเตรียมดินก่อนการทำนา

๑. หว่านปุ๋ยหมักแห้งลงในนาภายหลังจากการเก็บเกี่ยว

๒. เดือนธันวาคม-มกราคม ใช้ปุ๋ยหมักแห้งในอัตรา ๑๐๐ กิโลกรัม/ไร่ แล้วทำการไถกลบ

๓. ถ้าไม่ได้หว่านในช่วงหลังจากการเก็บเกี่ยว ให้มาหว่านในช่วงเดือนเมษายน-พฤษภาคม ในอัตรา ๑๕๐ กิโลกรัม/ไร่

๔. เดือนมิถุนายน-กรกฎาคม ขยายน้ำหมักชีวภาพ ฉีดพ่นใส่หญ้าแล้วไถกลบโดยใช้น้ำ ๔ ปี๊บ/ไร่ (ใช้น้ำหมักชีวภาพปี๊บละ ๒ ช้อนโต๊ะและกากน้ำตาลปี๊บละ ๒ ช้อนโต๊ะ)

การเตรียมต้นกล้าสำหรับปลูก

๑.แช่เมล็ดพันธุ์ข้าวอัตรา ๒๐กิโลกรัม/ไร่ ในน้ำหมักชีวภาพ (โดยใช้น้ำ ๑ปีบ เติมน้ำหมักชีวภาพ ๒ ช้อนโต๊ะและกากน้ำตาล ๒ช้อนโต๊ะ) แช่เมล็ดพันธุ์ข้าวนาน ๓๐นาที่

๒.นำพันธุ์ข้าวไปหว่านในแปลงที่เตรียมเพาะกล้า เมื่อครบอายุ ๕วัน ให้หว่านปุ๋ยหมักแห้ง ๒๐ กิโลกรัม/ไร่

๓.ขยายน้ำหมักชีวภาพฉีดพ่นโดยใช้น้ำ ๔ปีบ (ใช้น้ำหมักชีวภาพ ๒ช้อนโต๊ะและกากน้ำตาล ๒ช้อนโต๊ะ)

๔.เมื่อต้นกล้าอายุได้ ๒๐วัน หว่านปุ๋ยหมักแห้ง ๒๐กิโลกรัม/ไร่ ขยายน้ำหมักชีวภาพฉีดพ่นตาม อัตราส่วนในข้อ ๓เพื่อกระตุ้นให้ต้นกล้าแข็งแรงและถอนง่าย

๕.ดูแลระดับน้ำให้สูงขึ้นตามอายุของต้นกล้า คือ ๓-๔-๘เซนติเมตร เมื่อครบ ๒๐-๒๕วัน เริ่มถอนกล้าไปปักดำได้

ตารางที่ ๑๐ ต้นทุนการผลิตต่อหน่วย (บาท/ไร่)

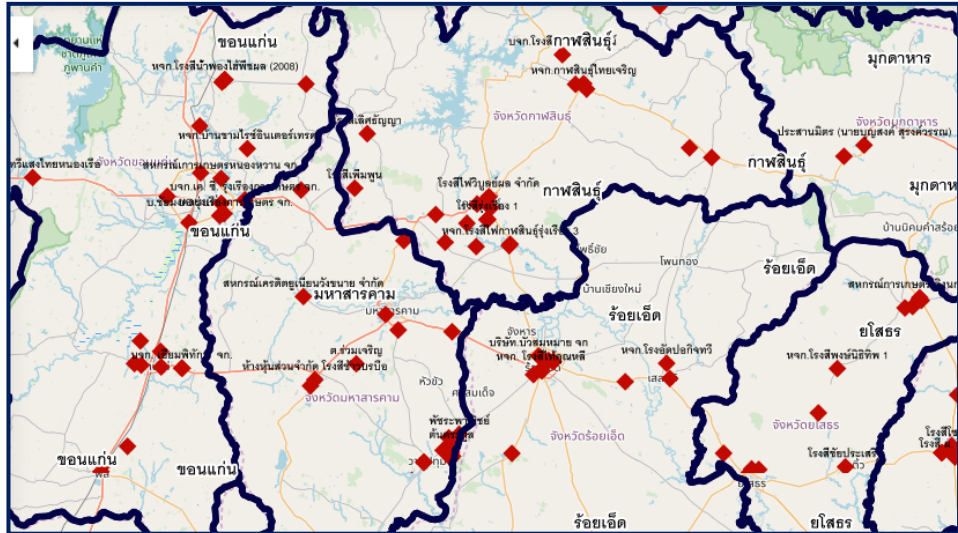
ต้นทุนการผลิตพืชเศรษฐกิจ ปี ๒๕๖๕

รายการ	ข้าวนาปี	ข้าวนาปรัง	ถั่วลิสง	ข้าวโพดหวาน	ไม้ผล
ค่าเตรียมดิน	๓๕๐	๓๕๐	๒๐๐	๓๕๐	๒๐๐
ค่าเมล็ดพันธุ์	๔๗๕	๕๕๐	๕๐๐	๓๐๐	๖๒๕
ค่าปุ๋ยเคมี	๒๙๐	๑,๒๕๐	๒๕๐	๕๐	๔๕๐
ค่าจ้างปลูก	๔๕๐	-	-	-	-
ค่าค่ากำจัดวัชพืช/สารเคมี	๖๐	๓๔๐	๓๕๐	๑๕๐	๑๐๐
ค่าเก็บเกี่ยว	๗๐๐	๔๕๐	๔๐๐	-	-
ค่านวด	๖๐	๖๐	๖๐	-	-
ค่าขนส่ง	๕๐	๕๐	-	-	-
รวมต้นทุนการผลิต/ไร่	๒,๔๓๕	๓,๐๕๐	๑,๖๖๐	๘๕๐	๑,๓๗๕
ผลผลิตเฉลี่ย/ไร่ (กก.)	๖๘๐	๑,๐๐๐	๒๕๐	๘๐๐	๘๐๐
ราคาขายผลผลิต(บาท)	๘.๕๐	๖.๕๐	๑๕	๒	๕
รวมรายได้ประมาณ/ไร่	๕,๗๘๐	๖,๕๐๐	๓,๗๕๐	๑,๖๐๐	๔,๐๐๐
กำไรสุทธิ	๓,๓๔๕	๓,๔๕๐	๒,๐๙๐	๗๕๐	๒,๖๒๕

ที่มา :จากการสัมภาษณ์เกษตรกรตำบลโนนศิลาเลิง,๒๕๖๕

สถานการณ์ตลาด/วิธีการตลาด

สถานการณ์การราคาข้าวเปลือกที่ผ่านมา คาดว่าราคาข้าวเปลือกเจ้าเฉลี่ยที่เกษตรกรขายได้และข้าวเปลือกเหนียวปรับตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากผลผลิตได้รับความเสียหายจากภัยแล้ง ทำให้มีผลผลิตออกสู่ตลาดน้อย ขณะที่ราคาข้าวเปลือกเจ้าหอมมะลิที่เกษตรกรขายได้ปรับตัวลดลง เนื่องจากปัจจุบันมีคู่แข่งกันมากขึ้น อาทิ เวียดนาม และกัมพูชา จึงส่งผลต่อราคาข้าวหอมมะลิไทยลดลง ราคาข้าวเปลือกปัจจุบัน ราคาข้าว เปลือก เจ้ามะลิ ๑๐๕ ราคา ต้นละ ๑๐,๙๐๐-๑๒,๐๐๐ บาท ราคาข้าว เปลือก ข้าวเหนียว กข.๖ ราคา ต้นละ ๑๒,๐๐๐-๑๓,๐๐๐ บาท

ภาพที่ ๑๑ ที่ตั้งจุดรับซื้อข้าว

๒.๑.๑ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๑๑ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาและแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
๑. ด้านพื้นที่และทรัพยากร ๑.๑ ทรัพยากรดิน	- ดินขาดความอุดมสมบูรณ์	- การปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยอินทรีย์ ได้แก่ ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด - ใส่ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมักอัตรา ๑-๒ ตันต่อไร่ ไถกลบตอซังพืชลงดิน ได้แก่ ฟางหรือตอซังข้าว ตันข้าวโพด หรือเศษพืชตระกูลถั่ว ในช่วงการเตรียมดิน ไถกลบพืชปุ๋ยสด จากพืชตระกูลถั่ว ได้แก่ โสนอัฟริกัน ถั่วพุ่ม หรือถั่วเขียว โดยใช้เมล็ดพันธุ์ อัตรา ๕-๗ กิโลกรัมต่อไร่ ปลุกก่อนทำนาเป็นระยะเวลา ๓๕-๕๐ วัน และเมื่อออกดอก ๕๐ % จึงไถกลบปลูกพืชตระกูลถั่ว ได้แก่ กระถินยักษ์ หรือถั่วมะแฮะ บริเวณคันนา แล้วทำการตัดใบหรือกิ่งอ่อนสับกลบเป็นปุ๋ยพืชสด	ทุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
๒. ด้านการผลิตและการตลาด (ตามรายชนิดที่สำคัญ) ๒.๑ ข้าว	- โรคและแมลงศัตรูพืชระบาด - เกษตรกรใช้สารเคมีมาก - ราคาผลผลิตตกต่ำ	- ให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการศัตรูพืช - รณรงค์ลดการใช้สารเคมี / ส่งเสริมการใช้ชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช - ส่งเสริมการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า - สร้างตลาดแบบขายตรง (ขายสินค้าจากผู้ผลิตไปยังผู้ซื้อโดยตรง) - ลดต้นทุนเพิ่มผลผลิต	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน
๓. ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๓.๑ เกษตรกร ๓.๒ วิสาหกิจชุมชน	- รายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ - การดำเนินงานกลุ่มไม่เข้มแข็ง/ไม่เป็นระบบ	- ลดค่าใช้จ่าย/ทำบัญชีครัวเรือน - ประกอบอาชีพเสริม - น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ - พัฒนาศักยภาพกลุ่ม	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน
๔. ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์ ๔.๑ การแปรรูปข้าว	- ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการแปรรูป	- จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว เพื่อผลิตข้าวที่มีคุณภาพ	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน

๒.๒ การจัดทำ TOWS Matrix

การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการเกษตรตำบลลำชี ใช้หลักการวิเคราะห์สภาพวิธี SWOT Analysis เพื่อประเมินจุดแข็ง จุดอ่อนและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อให้ทราบถึงโอกาสอุปสรรคที่มีผลกระทบเพื่อกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงาน ดังนี้

ตารางที่ ๑๒ การวิเคราะห์ TOWS Matrix สภาพแวดล้อมตำบลโนนศิลาเลิง อำเภอหนองชัย จังหวัดกาฬสินธุ์

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (Strengths : S) ๑. พื้นที่อยู่ในเขตชลประทาน ๒. พื้นที่เหมาะสมปลูกข้าว ๓. มีกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ๔. เกษตรกรมีความรู้เรื่องการปลูกผัก ๕. เกษตรมีความชำนาญในการผลิตข้าว ๖. มีกลุ่มศูนย์ข้าวชุมชน	จุดอ่อน (Weaknesses : W) ๑. เกษตรกรส่วนใหญ่ผลิตพืชเชิงเดี่ยว ๒. เกษตรใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ๓. เกษตรกรขาดความรู้ด้านการแปรรูป ๔. รายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ
โอกาส (Opportunities : O) ๑. มีแหล่งรับซื้อผลผลิตในพื้นที่ ๒. มีหน่วยงานราชการให้การสนับสนุนทั้งวิชาการและงบประมาณ ๓. นโยบายนาแปลงใหญ่ ๔. มีสหกรณ์การเกษตรป็นบุญที่เป็นจุดรวบรวมผลผลิตผัก ๕. นโยบายเกษตรปลอดภัย	SO กลยุทธ์เชิงรุก ๑. พัฒนาการผลิตและคุณภาพข้าว $(S๑+S๒+O๑+O๒+O๓)$ ๒. แปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า $(S๑+O๒)$ ๓. ส่งเสริมรวมกลุ่มปลูกพืชผักปลอดภัย $(S๔+O๔+O๕)$ ๔. พัฒนาศักยภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชน $(S๓+O๒)$ ๕. ส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว $(S๖+O๒)$	WO กลยุทธ์เชิงแก้ไข ๑. ส่งเสริมเกษตรปลอดภัยลดการใช้สารเคมี $(W๑+O๓+O๕)$ ๒. ให้ความรู้ด้านการแปรรูป $(W๓+O๒)$ ๓. ส่งเสริมอาชีพปลูกผักอินทรีย์และผักปลอดภัยเพื่อเพิ่มรายได้ $(W๒+W๔+O๔)$
ภาวะคุกคาม (Threats : T) ๑. ราคาผลผลิตแปรปรวน ๒. น้ำท่วมซ้ำซาก ๓. ภัยศัตรูพืชและโรคระบาด ๔. ต้นทุนการผลิตทางการเกษตรสูง	ST กลยุทธ์ป้องกัน ๑. ลดต้นทุนเพิ่มผลผลิต $(S๑+T๑+T๒)$	WT กลยุทธ์เชิงรับ ๑. พัฒนาการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง $(W๑+T๒)$ ๒. รณรงค์ลดการใช้สารเคมี $(W๒+T๓)$

กำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

- ๑.๑ พัฒนาการผลิตและคุณภาพข้าว
- ๑.๒ แปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า
- ๑.๓ ส่งเสริมรวมกลุ่มปลูกพืชผักปลอดภัย
- ๑.๔ พัฒนาศักยภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
- ๑.๕ ส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

- ๒.๑ ส่งเสริมเกษตรกรปลอดภัยลดการใช้สารเคมี
- ๒.๒ ให้ความรู้ด้านการแปรรูปผลผลิตเกษตร
- ๒.๓ ส่งเสริมอาชีพปลูกผักอินทรีย์และผักปลอดภัยเพื่อเพิ่มรายได้

๓. กลยุทธ์ป้องกัน

- ๓.๑ การลดต้นทุนเพิ่มผลผลิต
- ๓.๒ รณรงค์ลดการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

- ๔.๑ พัฒนาการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ๔.๒ ส่งเสริมการใช้ชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

เป้าหมาย : เพื่อพัฒนาการผลิตและคุณภาพให้ปลอดภัยจากสารพิษ

กลยุทธ์ : ส่งเสริมการผลิตให้ได้มาตรฐาน GAP

โครงการที่ ๑ โครงการ ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน

โครงการที่ ๒ โครงการผลิตผักปลอดภัย

๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๓.๒.๑ การรวมกลุ่มเกษตรกร

เป้าหมาย : เพื่อส่งเสริมกลุ่มอาชีพและกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

กลยุทธ์ : ส่งเสริมกลุ่มอาชีพและกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชน

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน

๓.๒.๒ รายได้และอาชีพ

เป้าหมาย : เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

กลยุทธ์ : ส่งเสริมการประกอบอาชีพเสริม

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

โครงการที่ ๒ โครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

๓.๓ การแปรรูปผลผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์

๓.๒.๑ การแปรรูปผลผลิต

เป้าหมาย : เพื่อแปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและเพิ่มรายได้ให้คนในชุมชน

กลยุทธ์ : แปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

โครงการที่ ๑ การออกแบบผลิตภัณฑ์การแปรรูปผลผลิตจากข้าวและการสร้างช่องทางการจำหน่าย

โครงการ ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน

๑. ผู้รับผิดชอบ
- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลโนนศิลาเลิง
 - องค์การบริหารส่วนตำบลโนนศิลาเลิง

๒. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากการผลิตพืชในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นการทำนา การปลูกพืชผัก หรือไม้ผล มีการใช้สารเคมีและปุ๋ยเคมีมากขึ้น ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้เกิดโรค แมลงศัตรูพืชและวัชพืชระบาดเป็นจำนวนมาก และการใช้ในปริมาณที่มากขึ้นรวมถึงการใช้ที่ไม่ถูกวิธี ทำให้มีผลตกค้างในผลผลิตพืชเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค ผู้ผลิต และมีปัญหาด้านราคาและการส่งออกสินค้าไปต่างประเทศ ด้วย

เพื่อให้เกิดความปลอดภัย ในชีวิตของผู้ผลิตและผู้บริโภค เกษตรกรจึงควรที่จะมีความรู้ เรื่องการผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ และนำเข้าสู่ระบบการบริหารจัดการฟาร์มที่ได้มาตรฐาน

๓. วัตถุประสงค์

- ๓.๑ เพื่อจัดตั้งโรงเรียนเกษตรกร ฝึกอบรมการผลิตพืชปลอดภัย
- ๓.๒ เพื่อให้เกษตรกรได้รับการฝึกอบรมการผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษได้ถูกต้อง
- ๓.๓ เพื่อให้เกษตรกรเข้าสู่ระบบการจัดการมาตรฐานฟาร์ม GAP พืช
- ๓.๔ เพื่อให้เกษตรกรได้รับใบรับรองมาตรฐาน Q

๔. เป้าหมาย

- ๔.๑ จัดตั้งโรงเรียนเกษตรกร ฝึกอบรมการผลิตพืชปลอดภัย ๑ โรงเรียน เกษตรกร ๖๐ ราย
- ๔.๒ ฝึกอบรมอาสาสมัครเกษตรกร GAP ๓ ราย จำนวน ๕ ครั้ง
- ๔.๓ ฝึกอบรมการผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ เกษตรกร ๖๐ ราย จำนวน ๒ ครั้ง
- ๔.๔ เกษตรกรสมัครเข้ารับการตรวจรับรองระบบการจัดการมาตรฐานฟาร์ม GAP พืช จำนวน ๖๐ ราย
- ๔.๕ เกษตรกรผ่านการตรวจรับรองได้รับใบรับรองมาตรฐาน Q จำนวน ๖๐ ราย

๕. พื้นที่ดำเนินการ ตำบลโนนศิลาเลิง หมู่ที่ ๑ - ๙

๖. ระยะเวลาดำเนินการ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๖๘

๗. แผนการดำเนินงาน

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้ปฏิบัติ
๑	ประชุมคณะกรรมการศูนย์/ชี้แจงโครงการ	ต.ค. - พ.ย.	ศูนย์บริการฯ
๒	คัดเลือกเกษตรกรร่วมโครงการ/จัดตั้งกลุ่ม	ธ.ค. - ม.ค.	กรรมการบริหารศูนย์ฯ
๓	จัดหาวัสดุ/ปัจจัยการผลิต/กำหนดหลักสูตร	ก.พ. - มี.ค.	อำเภอ/จังหวัด
๔	ฝึกอบรมอาสาสมัครเกษตรกร/และเกษตรกร	ก.พ. - ส.ค.	ศูนย์บริการฯ
๕	ออกตรวจแปลง GAPพืช /ออกใบรับรอง Q	ก.พ. - ส.ค.	อาสาสมัคร/กรมวิชาการ
๖	ติดตามประเมินผล	ก.พ. - ก.ย.	อำเภอ/จังหวัด
๗	สรุป/รายงานผล	ก.ย.	ศูนย์บริการฯ

๘. วิธีการดำเนินงาน

๘.๑ รายละเอียดโครงการ

- คัดเลือกเกษตรกรร่วมโครงการ จัดตั้งกลุ่ม ๑ กลุ่ม ๖๐ ราย
- เกษตรกรจัดทำแปลงผลิตพืชปลอดสารพิษ (พืชผัก, ไม้ผล) ๖๐ แปลง ๖๐ ไร่
- ฝึกอบรมอาสาสมัครเกษตร GAP พืช ๓ ราย จำนวน ๓ ครั้ง
- ฝึกอบรมการผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร สำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๖๐ ราย จำนวน ๒ ครั้ง
- ตรวจรับรองมาตรฐานฟาร์ม GAP พืช จำนวน ๓ ครั้ง เกษตรกร ๖๐ ราย
- ออกใบรับรองมาตรฐานฟาร์ม Q สำหรับเกษตรกรที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน ๓๐ ราย

๘.๒ การบริหารโครงการ

- คณะกรรมการการบริหารศูนย์ฯ คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมในโครงการ
- จัดตั้งกลุ่มอาชีพ คัดเลือกคณะกรรมการบริหาร
- ระดมจากสมาชิก เกษตรกรถือหุ้นรายละเอียด ๑๐๐ บาท
- จัดตั้งเป็นกองทุนหมุนเวียนเพื่อความยั่งยืน
- สร้างเครือข่ายกลุ่มเกษตรกรเพื่อการขยายผล
- เกษตรกรต้องจัดทำบัญชีฟาร์มเพื่อการตรวจสอบ

๙. งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

๙.๑ ค่าใช้จ่ายในการจัดอบรม

- บาท/ปี
- ค่าอาหารประกอบเลี้ยงผู้เข้าอบรม ๖๐ ราย ๒วันๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๒,๐๐๐
 - รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๓๖,๐๐๐ บาท
 - ค่าวัสดุฝึกอบรม ๖๐ ราย เป็นเงิน ๕,๖๐๐ บาท/ปี รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๑๖,๘๐๐ บาท

๙.๒ ค่าวัสดุอุปกรณ์ ปัจจัยการผลิต จ้างตรวจแปลง

- ค่าวัสดุอุปกรณ์ ๖๐ ราย ๆ ละ ๒๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๒,๐๐๐ บาท/ปี
- รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๓๖,๐๐๐ บาท
- ค่าปัจจัยการผลิต ๖๐ ราย ๆ ละ ๓๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท/ปี
- รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๕๔,๐๐๐ บาท
- ค่าจ้างอาสาสมัครติดตามแปลง ๖๐ แปลง ๒ ครั้งๆละ ๒๐บาท เป็นเงิน ๒,๔๐๐ บาท/ปี
- รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๗,๒๐๐ บาท

ใช้งบประมาณ ปี ๒๕๖๖ = ๕๐,๐๐๐ บาท

๒๕๖๗ = ๕๐,๐๐๐ บาท

๒๕๖๘ = ๕๐,๐๐๐ บาท

รวม ๓ ปี ใช้งบประมาณทั้งสิ้น = ๑๕๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)

๑๐. ผลตอบแทนของโครงการ

๑๐.๑ ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง

- โรงเรียนเกษตรกร ๑ โรงเรียน เกษตรกรผ่านการอบรม ๖๐ ราย
- แปลงเกษตรกรผ่านการตรวจรับรองมาตรฐาน ๖๐ ราย ได้รับ ใบ Q

๑๐.๒ ผลกระทบหรือผลตอบแทนโดยอ้อม

- ผลผลิตพืชผักปลอดภัย
- ผู้ผลิตและผู้บริโภคปลอดภัย

โครงการผลิตผักปลอดภัย

๑. ผู้รับผิดชอบ - คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ประจำตำบลโนนศิลาเลิง
- องค์การบริหารส่วนตำบลโนนศิลาเลิง

๒. หลักการและเหตุผล

เกษตรกรตำบลโนนศิลาเลิงมีอาชีพทำการเกษตร ทำสวน และเลี้ยงสัตว์ พื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่อยู่ในเขตชลประทาน อาชีพหลัก ได้แก่ การทำนา ทำสวน ปลูกผัก ซึ่งปัจจัยการผลิตที่สำคัญในการทำเกษตร ได้แก่ ปุ๋ย และเกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ปุ๋ยเคมี ซึ่งมีราคาแพงทำให้ต้นทุนการผลิตสูง เมื่อเก็บเกี่ยวและขายผลผลิตได้แล้วหักค่าปุ๋ยและค่าใช้จ่ายอื่นแล้วมีรายได้ไม่เพียงพอใช้หนี้ รวมถึงมีภาระค่าใช้จ่ายในครอบครัวเพิ่มขึ้น ทำให้ต้องเป็นหนี้เพิ่มขึ้น จึงมีแนวคิดว่าจะหาวิธีที่จะสามารถลดค่าใช้จ่ายในครอบครัวและให้เกษตรกรมีความเป็นอยู่อย่างพอเพียงประกอบกับมีเกษตรกรหลายรายมีการปลูกผักไว้บริโภคเองในครัวเรือนและที่เหลือก็จำหน่ายเป็นรายได้เสริม จึงเห็นว่าการส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตผักปลอดสารพิษไว้บริโภคเองและเพื่อจำหน่ายจะเป็นการช่วยในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรให้ดีขึ้น และเพื่อสร้างเครือข่ายร่วมกันในการแลกเปลี่ยนความรู้ของเกษตรกรและคนในชุมชน พัฒนาไปสู่ชุมชนเกษตรอินทรีย์ ผลิตเอง บริโภคเองในชุมชน

๓. วัตถุประสงค์

- ๓.๑ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและคนในชุมชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
- ๓.๒ เพื่อช่วยลดมลพิษในชุมชน เป็นการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๓.๓ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการผลิต โดยมุ่งเน้นความปลอดภัยของผู้ผลิตและผู้บริโภค
- ๓.๔ เพื่อเพิ่มรายได้ และลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนไปสู่การพึ่งพาตนเอง
- ๓.๕ เพื่อเชื่อมโยงและสร้างเครือข่ายร่วมกันในการผลิตและการตลาดสินค้าปลอดภัย
- ๓.๖ เพื่อส่งเสริมให้มีการผลิตเอง บริโภคเอง และช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจของชุมชน

๔. เป้าหมาย

ให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันผลิตผัก จำนวน ๓ กลุ่ม สมาชิก ๖๐ ราย

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่ หมู่ที่ ๑, ๒, ๗

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม ๒๕๖๕ - กันยายน ๒๕๖๘

๗. แผนการดำเนินการ

ที่	กิจกรรม	เป้าหมายดำเนินการ			ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
		สถานที่	ปริมาณงาน	ระยะเวลา		
๑.	จัดตั้งกลุ่มผู้ปลูกผักปลอดภัย	ม. ๑,๒,๗	๖๐ ราย	ต.ค. ๖๖ – ก.ย. ๖๘	-ศูนย์บริการฯ	
๒.	ฝึกอบรมเกษตรกร/วิทยากร เกษตรกร	ม. ๑,๒,๗	๖๐ ราย	ต.ค. ๖๖ – ก.ย. ๖๘	-สำนักงานเกษตร	
๓.	จัดทำแปลงสาธิตการปลูกผัก ปลอดภัย	ม. ๑,๒,๗	๓ แปลง	ต.ค. ๖๖ – ก.ย. ๖๘	-สำนักงานเกษตร	

๔.	ส่งเสริมการปลูกผักปลอดภัย	ม. ๑,๒,๓	๖๐ ราย	ต.ค. ๖๖ – ก.ย. ๖๘	-อบต.โนนศิลาเลิง	
๕.	ศึกษาดูงานแปลงปลูกผัก ปลอดภัยที่ประสบผลสำเร็จ	-	๖๐ ราย	ต.ค. ๖๖ – ก.ย. ๖๘	-ศูนย์บริการฯ	
๖.	ติดตามประเมินผล	ม. ๑,๒,๓	๖๐ ราย	ต.ค. ๖๖ – ก.ย. ๖๘	-ศูนย์บริการฯ	

๘. วิธีการดำเนินงาน

๘.๑ รายละเอียดโครงการ

- ๑) ประชุมชี้แจงโครงการแก่เกษตรกรเป้าหมาย
- ๒) คัดเลือกคณะกรรมการดำเนินงานกลุ่มฯ
- ๓) คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรผู้จัดทำแปลงทดสอบ
- ๔) สมาชิกกลุ่มนำวิธีการปฏิบัติที่แปลงทดสอบไปปฏิบัติจริง
- ๕) สรุป/ประเมินผล และขยายผลให้กับเกษตรกรรายอื่น

๘.๒ การบริหารโครงการ

๑) คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลโนนศิลาเลิงร่วมกับผู้เกี่ยวข้องพิจารณาคัดเลือกเกษตรกรเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ โดยเป็นเกษตรกรที่มีความสนใจในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ

๒) คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้านจัดประชุมเกษตรกรในชุมชนเพื่อจัดทำแนวทางการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษแบบมีส่วนร่วม โดยพิจารณาคัดเลือกเกษตรกรผู้สนใจและสมัครใจเข้าร่วมจัดทำแปลงสาธิตตามโครงการ จัดอบรมเกษตรกรผู้สนใจปลูกผักปลอดสารพิษ และพิจารณาสถานที่ศึกษาดูงาน

๓) ติดตามให้คำแนะนำและประเมินผล

๙. งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์แผนการใช้เงิน

๙.๑ ค่าประกอบเลี้ยงอาหารผู้เข้าอบรม ๒๐ คนๆละ ๑๐๐ บาท/วันรวม ๕ วัน เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท/ปี

รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท

๙.๒ ค่าเอกสารประกอบการฝึกอบรม เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท/ปี รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท

๙.๓ ค่าวัสดุฝึกอบรม เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท/ปี รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท

๙.๔ ค่าเมล็ดพันธุ์ผัก เป็นเงิน ๔,๐๐๐ บาท/ปี รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๑๒,๐๐๐ บาท

ใช้งบประมาณ ปี ๒๕๖๖ = ๒๐,๐๐๐ บาท

๒๕๖๗ = ๒๐,๐๐๐ บาท

๒๕๖๘ = ๒๐,๐๐๐ บาท

รวม ๓ ปี ใช้งบประมาณทั้งสิ้น = ๖๐,๐๐๐ บาท (หกหมื่นบาทถ้วน)

๑๐. ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑๑.๑ เกษตรกรมีรายได้เสริมเพิ่มขึ้น

๑๑.๒ เกษตรกรผลิตสินค้าปลอดภัยจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคในชุมชน

๑๑.๓ เกษตรกรและคนในชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

๑๑.๔ เกษตรกรมีการสร้างเครือข่ายร่วมกันในด้านการผลิตและการตลาดในชุมชน

๑๑.๕ เกษตรกรมีส่วนช่วยส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑๑.๖ เกษตรกรได้ปฏิบัติงานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงและมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและพัฒนาชุมชน

โครงการส่งเสริมกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชน

๑. ผู้รับผิดชอบ - สำนักงานเกษตรอำเภอ
- องค์การบริหารส่วนตำบลโนนศิลาเล็ก

๒. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันอาชีพทำการเกษตรถือเป็นอาชีพหลักของเกษตรกร เช่น การทำนา หลังจากการเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วเกษตรกรมักจะว่างงานและขาดรายได้เสริม ดังนั้นอาชีพเสริมต่างๆ เช่น การทำหัตถกรรม สิ่งประดิษฐ์ต่างๆ และการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ในกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะทำให้เกษตรกรมีอาชีพอย่างต่อเนื่อง เป็นการเพิ่มรายได้และลดรายจ่ายในครัวเรือน และเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาและศิลปะของท้องถิ่นซึ่งนับวันจะสูญหายไป

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ ส่งเสริมความเข้มแข็งของกลุ่มโดยการอบรมถ่ายทอดความรู้ ฝึกปฏิบัติและทัศนศึกษาดูงานแก่สมาชิกแกนนำกลุ่ม เพื่อให้มีความรู้และเกิดแนวความคิดสามารถพัฒนากิจการได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

๓.๒ สนับสนุนงบประมาณ (งบอุดหนุน) เพื่อจัดหาวัสดุอุปกรณ์หรือปัจจัยการผลิตเพื่อการผลิตหรือการพัฒนาผลผลิตหรือการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพหรือมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของตลาด

๓.๓ ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตสมาชิกและครอบครัวสมาชิก โดยการปลูกฝังคุณธรรม/จริยธรรมในการดำรงตนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

๔. เป้าหมาย

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน ๒ กลุ่ม และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน ๕ กลุ่ม แกนนำกลุ่ม ๆ ละ ๕ คน รวม ๓๕ คน

๕. พื้นที่ดำเนินการ หมู่ที่ ๑-๙

๖. ระยะเวลาการดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๖๘

๗. วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ จัดอบรมแกนนำกลุ่ม จำนวน ๗ กลุ่มๆ ละ ๕ คน รวม ๓๕ คน จำนวน ๒ วัน

๗.๒ จัดทัศนศึกษาดูงานแกนนำกลุ่ม จำนวน ๗ กลุ่มๆ ละ ๕ คน รวม ๓๕ คน

รวมระยะเวลาการอบรม/ทัศนศึกษาดูงาน ๒ วัน

๗.๓ สนับสนุน เงินทุนเริ่มต้นกลุ่มละ ๕,๐๐๐ บาท

๘. งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

๘.๑ ค่ายานพาหนะเหมาจ่ายเกษตรกรจำนวน ๓๕ คนๆ ละ ๗๐ บาท เป็นเงิน ๒,๔๕๐ บาท/ปี
รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๗,๓๕๐ บาท

๘.๒ ค่าอาหาร/อาหารว่างเกษตรกรจำนวน ๓๕ คนๆ ละ ๑๐๐ บาท/วัน เป็นเงิน ๓,๕๐๐ บาท/ปี
รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๑๐,๕๐๐ บาท

๘.๓ ค่าวิทยากรบรรยายความรู้เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท/ปี รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๔,๕๐๐ บาท

๘.๔ ค่าจ้างเหมารถยนต์ทัศนศึกษาดูงาน จำนวน ๑ คันๆ ละ ๕,๐๐๐ บาท/ปี

- ๓๙ -

- ๔๗ -

รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท

๘.๕ ค่าจ้างเหมาจัดสถานที่ประชุม/เครื่องเสียง ๔ ครั้งๆ ละ ๒,๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท/ปี

รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท

ใช้งบประมาณ ปี ๒๕๖๖ = ๕๐,๐๐๐ บาท

๒๕๖๗ = ๕๐,๐๐๐ บาท

๒๕๖๘ = ๕๐,๐๐๐ บาท

รวม ๓ ปี ใช้งบประมาณทั้งสิ้น = ๑๕๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑๐.๑ สมาชิกแกนนำกลุ่ม มีความรู้และทักษะประสบการณ์ เกิดแนวความคิดสามารถพัฒนากิจกรรมของกลุ่มได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

๑๐.๒ กลุ่มได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการจัดซื้อ จัดหา วัสดุอุปกรณ์หรือปัจจัยการผลิตเพื่อการผลิตหรือการพัฒนาผลิตผลหรือการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพหรือมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของตลาด

๑๐.๓ สมาชิกและครอบครัวกลุ่มส่งเสริมอาชีพและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนดำรงตนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

โครงการส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน

๑. ผู้รับผิดชอบ - ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลโนนศิลาเลิง
- องค์การบริหารส่วนตำบลโนนศิลาเลิง

๒. หลักการและเหตุผล

ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจของตำบลโนนศิลาเลิง มีพื้นที่ปลูกข้าว ๗,๕๔๗ ไร่ แต่อยู่ในเขตชลประทานที่ผ่านมากการผลิตข้าวประสบปัญหาคุณภาพข้าวต่ำ ผลผลิตต่ำ ศัตรูพืชระบาด รวมทั้งปัญหาน้ำท่วม อีกทั้งต้นทุนการผลิตสูง ราคาข้าวแพง การพัฒนาการผลิตและพัฒนาคุณภาพผลผลิตข้าว รวมทั้งมีพันธุ์ข้าว มีปริมาณเพียงพอกับความต้องการของเกษตรกรในตำบล

๓. วัตถุประสงค์

- ๓.๑ เพื่อมีศูนย์ข้าวชุมชน สามารถผลิตพันธุ์ข้าวเพียงพอต่อเนื่อง
- ๓.๒ เพื่อเกษตรกรได้ฝึกอบรมเรียนรู้การผลิตพันธุ์ข้าว/คุณภาพดี
- ๓.๓ เพื่อให้เกษตรกรนำความรู้ความสามารถไปปฏิบัติได้
- ๓.๔ เพื่อกระจายพันธุ์ดีสู่เกษตรกร ๙ หมู่บ้าน

๔. เป้าหมาย

- ๔.๑ ศูนย์ข้าวชุมชน ๑ ศูนย์ จัดทำแปลงผลิตพันธุ์ข้าว ๒๐๐ ไร่
- ๔.๒ ฝึกอบรมเกษตรกรผู้นำ ๕ คน เกษตรกรร่วมโครงการ ๒๕ คน
- ๔.๓ ฝึกอบรมเกษตรกรขยายผล ๘๐ คน
- ๔.๔ ผลิตเมล็ดพันธุ์ดี ๑๐ ตัน

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ตำบลโนนศิลาเลิง หมู่ที่ ๒,๙

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม ๒๕๖๖ ถึง กันยายน ๒๕๖๘

๗. แผนการดำเนินงาน

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้ปฏิบัติ
๑	ประชุมชี้แจงโครงการ/คัดเลือกเกษตรกรผู้นำ	ต.ค. – พ.ย.	ศูนย์บริการฯ
๒	คัดเลือกเกษตรกรร่วมโครงการ	ธ.ค. – ม.ค.	กรรมการบริหารศูนย์ฯ
๓	จัดหาปัจจัยการผลิตสนับสนุน/อบรมเกษตรกรผู้นำ	ก.พ. – มี.ค.	อำเภอ/จังหวัด
๔	ฝึกอบรมตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร	เม.ย. – เม.ย.	ศูนย์ฯ
๕	ดำเนินการจัดแปลงผลิตพันธุ์	พ.ค. – ก.ย.	เกษตรกร
๖	ตรวจแปลง ตัดพันธุ์ปน	ส.ค. – ต.ค.	เกษตรกร/อาสาสมัคร
๗	ติดตามประเมินผล	ก.พ. – ก.ย.	อำเภอ/จังหวัด
๘	สรุป/รายงานผล	ก.ย.	อำเภอ/ศูนย์

๘. วิธีดำเนินการ

๘.๑ รายละเอียดโครงการ

- ๑) รวมกลุ่มเกษตรกรคัดเลือกเกษตรกร ร่วมโครงการ
- ๒) เกษตรกรผู้นำ ๕ คน –เกษตรกรร่วมโครงการ/จัดทำแปลง ๓๐ คน –เกษตรกรขยายผล ๘๐ คน
 - ๓) ฝึกอบรมเกษตรกรผู้นำ ๕ คน
 - ๔) ฝึกอบรมตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร ๓๐ คน X ๕ ครั้ง
 - ๕) จัดทำแปลงผลิตพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี ๑๐ ต้น
 - ๖) กระจายพันธุ์ดีสู่เกษตรกร ๑,๐๐๐ ไร่

๘.๒ การบริหารโครงการ

- ๑) ผลิตเมล็ดพันธุ์เกษตรกรเยี่ยมพันธุ์ อัตรา ๑ : ๒
- ๒) แปลงกระจายพันธุ์ เกษตรกรเยี่ยมอัตรา ร้อยละ ๔๐
- ๓) กองทุนเมล็ดพันธุ์ รวบรวมเมล็ดพันธุ์ ร้อยละ ๑๐ ของผลผลิต

๙.งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

๙.๑ ค่าใช้จ่ายในการจัดอบรม

- ค่าอาหารประกอบเลี้ยงผู้เข้าอบรม ๓๐ คนๆ ละ ๑๐๐ บาท ๕ วัน เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท/ปี
- รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๔๕,๐๐๐ บาท

๙.๒ ค่าวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการถ่ายทอด จำนวน ๕ จุดๆละ ๕,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๒๕,๐๐๐ บาท/ปี

รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๗๕,๐๐๐ บาท

๙.๓ ค่าจัดทำแปลงเรียนรู้ จำนวน ๕ แปลง ๆละ ๒,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท/ปี

รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท

ใช้งบประมาณ ปี ๒๕๖๖ = ๕๐,๐๐๐ บาท

๒๕๖๗ = ๕๐,๐๐๐ บาท

๒๕๖๘ = ๕๐,๐๐๐ บาท

รวม ๓ ปี ใช้งบประมาณทั้งสิ้น = ๑๕๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)

๑๐. ผลตอบแทนของโครงการ

๑๐.๑ ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง

- มีศูนย์ข้าวชุมชน จำนวน ๑ ศูนย์ พื้นที่ ๓๐ ไร่
- เกษตรผ่านการอบรมโรงเรียนเกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย

๑๐.๒ ผลกระทบหรือผลตอบแทนโดยอ้อม

- เกษตรกรนำความรู้ไปปฏิบัติในแปลงของตนเอง
- มีการขยายผลสู่เกษตรกรเครือข่าย

โครงการ ศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง

๑. ผู้รับผิดชอบ -ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลโนนศิลาเลิง
-องค์การบริหารส่วนตำบลโนนศิลาเลิง

๒. หลักการและเหตุผล

การพัฒนาให้เกษตรกรมีการเรียนรู้ และมีความสามารถในการประกอบอาชีพการเกษตร ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียงในการเรียนรู้ การเพิ่มทักษะ เพิ่มความชำนาญ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และขยายผลไปสู่เกษตรกรรายอื่นต่อไป

๓. วัตถุประสงค์

- ๓.๑ เพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้การดำรงชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
- ๓.๒ เพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้การทำเกษตรปลอดสารพิษและเกษตรอินทรีย์
- ๓.๓ เพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้การประกอบอาชีพการเกษตรผสมผสาน พืช สัตว์ ประมง
- ๓.๔ เพื่อให้เกษตรกรในชุมชนเรียนรู้การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

๔. เป้าหมาย

- ๔.๑ จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง จำนวน ๑ ศูนย์ พื้นที่ ๑๐ ไร่
- ๔.๒ ฝึกอบรมเกษตรกร ปีละ ๓๐ ราย ระยะเวลา ๑๐ วัน
 - หลักสูตร การปลูกพืชปลอดสารพิษ
 - หลักสูตร การเลี้ยงสัตว์แบบผสมผสาน
 - หลักสูตร การเลี้ยงปลาแบบผสมผสาน
 - หลักสูตร การเผาถ่านผลิตน้ำส้มควันไม้ป้องกันกำจัดศัตรูพืช
 - หลักสูตร การปลูกพืชพลังงานทดแทน/การผลิตไบโอดีเซล

๕. พื้นที่ดำเนินการ - บ้านโนนศิลาเลิง หมู่ที่ ๗ ตำบลโนนศิลาเลิง

๖. ระยะเวลาดำเนินการ ตุลาคม ๒๕๖๖ ถึง กันยายน ๒๕๖๘

๗. แผนการดำเนินงาน

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้ปฏิบัติ
๑	ประชุมคณะกรรมการศูนย์/ชี้แจงโครงการ	ต.ค. – พ.ย.	ศูนย์บริการฯ
๒	คัดเลือกเกษตรกร/กำหนดหลักสูตร	ธ.ค. – ม.ค.	กรรมการบริหารศูนย์ฯ
๓	จัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ ตามโครงการ	ก.พ. – มี.ค.	คณะกรรมการ
๔	ฝึกอบรมเกษตรกรตามหลักสูตร	เม.ย. – พ.ค.	ศูนย์บริการฯ
๕	ส่งมอบวัสดุโครงการ	เม.ย. – พ.ค.	จังหวัด/อำเภอ
๖	ฝึกปฏิบัติและดำเนินการ	พ.ค. – ก.ย.	เกษตรกร
๗	ติดตามประเมินผล	เม.ย. – ก.ย.	จังหวัด/อำเภอ
๘	สรุปรายงานผลการดำเนินงาน	ก.ย.	ศูนย์บริการฯ

๘. วิธีการดำเนินงาน

- ๘.๑ รายละเอียดโครงการ
 - คัดเลือกเกษตรกรร่วมโครงการ จัดตั้งกลุ่ม ๑ กลุ่ม ๓๐ ราย

- ฝึกอบรมเกษตรกร ๓๐ ราย อบรม ๑๐ วัน
- สาธิต/ฝึกปฏิบัติงานในศูนย์เรียนรู้ ๑๐ วัน
- เกษตรกรนำความรู้ไปปฏิบัติในแปลงของตนเอง ๓๐ แปลง ๓๐ ไร่

๘.๒ การบริหารโครงการ

- คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- จัดตั้งกลุ่มส่งเสริมอาชีพ เลือกตั้งคณะกรรมการ
- ระดมทุนจากสมาชิก รายละ ๑๐๐ บาท
- จัดตั้งเป็นกองทุน เพื่อดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน
- สร้างเครือข่ายเพื่อการขยายผล

๙. งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ / แผนการใช้จ่ายเงิน

๙.๑ ค่าใช้จ่ายในการจัดอบรม

- ค่าอาหารประกอบเลี้ยงผู้เข้าอบรม ๓๐ รายๆละ ๑๐ วันๆละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐

บาท/ปี

รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๙๐,๐๐๐ บาท

- ค่าวัสดุฝึกอบรม ๓๐ ราย เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท/ปี

รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท

๙.๒ ค่าวัสดุอุปกรณ์ จำปรับปรุ่แปลง

- ค่าวัสดุ อุปกรณ์ ๓๐ รายๆละ ๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท/ปี

รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๔๕,๐๐๐ บาท

- ค่าปัจจัยการผลิต ๓๐ รายๆละ ๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท/ปี

รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๔๕,๐๐๐ บาท

ใช้งบประมาณ ปี ๒๕๖๖ = ๗๐,๐๐๐ บาท

๒๕๖๗ = ๗๐,๐๐๐ บาท

๒๕๖๘ = ๗๐,๐๐๐ บาท

รวม ๓ ปี ใช้งบประมาณทั้งสิ้น = ๒๑๐,๐๐๐ บาท (สองแสนหนึ่งหมื่นบาทถ้วน)

๑๐. ผลตอบแทนของโครงการ

๑๐.๑ ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง

- ศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง จำนวน ๑ ศูนย์ พื้นที่ ๑๐ ไร่
- เกษตรผ่านการอบรมหลักสูตรการเกษตรพอเพียง จำนวน ๓๐ ราย

๑๐.๒ ผลกระทบหรือผลตอบแทนโดยอ้อม

- เกษตรกรนำความรู้ไปปฏิบัติในแปลงของตนเอง
- มีการขยายผลสู่เกษตรกรเครือข่าย

โครงการส่งเสริมการผลิตสุกร

๑. ผู้รับผิดชอบ - ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลโนนศิลาเลิง
- สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ
 - องค์การบริหารส่วนตำบลโนนศิลาเลิง

๒. หลักการและเหตุผล

การเลี้ยงสุกร เดิมมีการเลี้ยงสุกรเป็นอาชีพเสริมจากการทำนา ซึ่งสามารถสร้างรายได้ที่มั่นคงให้แก่ครัวเรือนเกษตรกร ไม่มีปัญหาด้านการตลาด แต่เนื่องจากระบบการจัดการการผลิตของเกษตรกรมีความจำเป็นต้องเร่งปรับปรุงแก้ไข ได้แก่ระบบการจัดการเลี้ยงดูของเกษตรกรไม่เป็นไปตามมาตรฐานไม่ค่อยนำเอาเทคนิควิชาการมาใช้ในการเลี้ยงดู พันธุ์ที่เลี้ยงไม่ดีพอ ขนาดฟาร์มไม่เหมาะสมกับแรงงานในครัวเรือนไม่คุ้มทุนอาหารมีราคาแพง ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง

โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสุกร จึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะส่งเสริมให้เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร มีความรู้และเกิดทักษะในการเลี้ยงและการจัดการระบบการเลี้ยงสุกรให้เกิดประสิทธิภาพและเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร

๓. วัตถุประสงค์

- ๓.๑ เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้และเกิดทักษะในการเลี้ยงสุกร
- ๓.๒ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรในพื้นที่มีอาชีพเสริมและรายได้ที่เพิ่มขึ้น
- ๓.๓ เพื่อให้ชุมชนมีเนื้อหมู ที่ปลอดภัยราคาถูกลำดับบริโภค

๔. เป้าหมาย ส่งเสริมการเลี้ยงสุกรเป็นกลุ่ม หมู่บ้านละ ๑ กลุ่ม

๕. พื้นที่ดำเนินการ หมู่ที่ ๑ - ๙ รวม ๙ กลุ่ม เกษตรกร ๙๐ คน

๖. ระยะเวลา ตั้งแต่ วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔
- ปี ๒๕๖๑ จำนวน ๔ หมู่บ้าน ๔ กลุ่ม หมู่ที่ ๑,๒,๗,๙ ตำบลโนนศิลาเลิง
- ปี ๒๕๖๒ จำนวน ๓ หมู่บ้าน ๓ กลุ่ม หมู่ที่ ๓,๖,๘ ตำบลโนนศิลาเลิง
- ปี ๒๕๖๓ จำนวน ๒ หมู่บ้าน ๒ กลุ่ม หมู่ที่ ๔,๕ ตำบลโนนศิลาเลิง

๗. แผนการดำเนินการ

ที่	กิจกรรม	เป้าหมายดำเนินการ			ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
		สถานที่	ปริมาณงาน	ระยะเวลา		
๑.	จัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงสุกร	ม.๑ - ๙	๙ กลุ่ม / ๙๐ คน	ต.ค. ๖๖ - ก.ย. ๖๘	-ศูนย์บริการฯ	
๒.	ฝึกอบรมเกษตรกร/วิทยากรเกษตรกร	ม.๑ - ๙	๙๐ ราย	ต.ค. ๖๖ - ก.ย. ๖๘	-ปศุสัตว์	
๓.	จัดตั้งฟาร์มสาธิตระบบการจัดการที่ถูกต้องเหมาะสม	ม.๑ - ๙	๙ ฟาร์ม	ต.ค. ๖๖ - ก.ย. ๖๘	-ปศุสัตว์	
๔.	ส่งเสริมการเลี้ยงสุกร	ม.๑ - ๙	๙๐ ราย	ต.ค. ๖๖ - ก.ย. ๖๘	-อบต.โนนศิลาเลิง	
๕.	ศึกษาดูงานจากฟาร์มที่ประสบผลสำเร็จ	ม.๑ - ๙	๙๐ ราย	ต.ค. ๖๖ - ก.ย. ๖๘	-ศูนย์บริการฯ	
๖.	ติดตามประเมินผล	ม.๑ - ๙	๙๐ ราย	ต.ค. ๖๖ - ก.ย. ๖๘	-ศูนย์บริการฯ	

๘. วิธีการดำเนินงาน

๘.๑ รายละเอียดโครงการ

- ๑) คัดเลือกเกษตรกรและจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงสุกร
- ๒) ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกรมปศุสัตว์, อบต.โนนศิลาเลิง
- ๓) สร้างแกนนำสาธิต / วิทยากรเกษตรกร
- ๔) สร้างกลุ่มเครือข่ายสมาชิกร่วมอาชีพ
- ๕) ศึกษาดูงานฟาร์มที่ประสบผลสำเร็จในพื้นที่ใกล้เคียง
- ๖) จัดเสวนากลุ่มอาชีพ

๘.๒ การบริหารโครงการ

๑) คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลโนนศิลาเลิง ร่วมกับผู้เกี่ยวข้องพิจารณาคัดเลือกเกษตรกรเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ โดยเป็นเกษตรกรที่มีความสนใจในการเลี้ยงสุกรและขาดทักษะในการเลี้ยง

๒) คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้าน จัดประชุมเกษตรกรในชุมชนเพื่อจัดทำแนวทางการเลี้ยงสุกรแบบมีส่วนร่วม โดยพิจารณาคัดเลือกเกษตรกรผู้สนใจและสมัครใจเข้าร่วมจัดทำฟาร์มสาธิตตามโครงการ จัดอบรมเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร และพิจารณาสถานที่ศึกษาดูงาน

๓) ติดตามให้คำแนะนำและประเมินผล

๙. งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

๙.๑ ขอสนับสนุนค่าอาหารในการฝึกอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรและสร้างแกนนำสาธิต/วิทยากรเกษตรกร ๙๐ คน ๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๙,๐๐๐ บาท/ปี รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๒๗,๐๐๐ บาท

๙.๒ ค่าวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรม เป็นเงิน ๔,๕๐๐ บาท/ปี รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๑๓,๕๐๐ บาท

๙.๓ ขอสนับสนุนงบประมาณศึกษาดูงานฟาร์มที่ประสบผลสำเร็จ เกษตรกร ๙๐ คนๆ ละ ๑๐๐ บาท/วัน จำนวน ๑ วัน เป็นเงิน ๙,๐๐๐ บาท/ปี รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๒๗,๐๐๐ บาท

ใช้งบประมาณ ปี ๒๕๖๖ = ๒๒,๕๐๐ บาท

๒๕๖๗ = ๒๒,๕๐๐ บาท

๒๕๖๘ = ๒๒,๕๐๐ บาท

รวม ๓ ปี ใช้งบประมาณทั้งสิ้น = ๖๗,๕๐๐ บาท (หกหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยบาทถ้วน)

๑๐. ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑๐.๑ ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง (out put หรือ product)

- ๑) เกษตรกรมีความรู้และเกิดทักษะในการเลี้ยงสุกร
- ๒) เกษตรกรมีรายได้เสริมเพิ่มในครอบครัว

๑๐.๒ ผลกระทบหรือผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม(out come หรือ effects)

- ๑) ได้มูลของสุกรเป็นปุ๋ยในการปรับปรุงบำรุงดิน
- ๒) สมาชิกในครัวเรือนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
- ๓) เป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่ตลอดไป

โครงการ ศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง

๑. ผู้รับผิดชอบ -ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลโนนศิลาเลิง
-องค์การบริหารส่วนตำบลโนนศิลาเลิง

๒. หลักการและเหตุผล

การพัฒนาให้เกษตรกรมีการเรียนรู้ และมีความสามารถในการประกอบอาชีพการเกษตร ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียงในการเรียนรู้ การเพิ่มทักษะ เพิ่มความชำนาญ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และขยายผลไปสู่เกษตรกรรายอื่นต่อไป

๓. วัตถุประสงค์

- ๓.๑ เพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้การดำรงชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
- ๓.๒ เพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้การทำเกษตรปลอดสารพิษและเกษตรอินทรีย์
- ๓.๓ เพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้การประกอบอาชีพการเกษตรผสมผสาน พืช สัตว์ ประมง
- ๓.๔ เพื่อให้เกษตรกรในชุมชนเรียนรู้การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

๔. เป้าหมาย

- ๔.๑ จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง จำนวน ๑ ศูนย์ พื้นที่ ๑๐ ไร่
- ๔.๒ ฝึกอบรมเกษตรกร ปีละ ๓๐ ราย ระยะเวลา ๑๐ วัน
 - หลักสูตร การปลูกพืชปลอดสารพิษ
 - หลักสูตร การเลี้ยงสัตว์แบบผสมผสาน
 - หลักสูตร การเลี้ยงปลาแบบผสมผสาน
 - หลักสูตร การเผาถ่านผลิตน้ำส้มควันไม้ป้องกันกำจัดศัตรูพืช
 - หลักสูตร การปลูกพืชพลังงานทดแทน/การผลิตไบโอดีเซล

๕. พื้นที่ดำเนินการ - บ้านโนนศิลาเลิง หมู่ที่ ๗ ตำบลโนนศิลาเลิง

๖. ระยะเวลาดำเนินการ ตุลาคม ๒๕๖๖ ถึง กันยายน ๒๕๖๘

๗. แผนการดำเนินงาน

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้ปฏิบัติ
๑	ประชุมคณะกรรมการศูนย์/ชี้แจงโครงการ	ต.ค. – พ.ย.	ศูนย์บริการฯ
๒	คัดเลือกเกษตรกร/กำหนดหลักสูตร	ธ.ค. – ม.ค.	กรรมการบริหารศูนย์ฯ
๓	จัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ ตามโครงการ	ก.พ. – มี.ค.	คณะกรรมการ
๔	ฝึกอบรมเกษตรกรตามหลักสูตร	เม.ย. – พ.ค.	ศูนย์บริการฯ
๕	ส่งมอบวัสดุโครงการ	เม.ย. – พ.ค.	จังหวัด/อำเภอ
๖	ฝึกปฏิบัติและดำเนินการ	พ.ค. – ก.ย.	เกษตรกร
๗	ติดตามประเมินผล	เม.ย. – ก.ย.	จังหวัด/อำเภอ
๘	สรุปรายงานผลการดำเนินงาน	ก.ย.	ศูนย์บริการฯ

๘. วิธีการดำเนินงาน

- ๘.๑ รายละเอียดโครงการ
 - คัดเลือกเกษตรกรร่วมโครงการ จัดตั้งกลุ่ม ๑ กลุ่ม ๓๐ ราย

- ฝึกอบรมเกษตรกร ๓๐ ราย อบรม ๑๐ วัน
- สาธิต/ฝึกปฏิบัติงานในศูนย์เรียนรู้ ๑๐ วัน
- เกษตรกรนำความรู้ไปปฏิบัติในแปลงของตนเอง ๓๐ แปลง ๓๐ ไร่

๘.๒ การบริหารโครงการ

- คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- จัดตั้งกลุ่มส่งเสริมอาชีพ เลือกตั้งคณะกรรมการ
- ระดมทุนจากสมาชิก รายละ ๑๐๐ บาท
- จัดตั้งเป็นกองทุน เพื่อดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน
- สร้างเครือข่ายเพื่อการขยายผล

๙. งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ / แผนการใช้จ่ายเงิน

๙.๑ ค่าใช้จ่ายในการจัดอบรม

- ค่าอาหารประกอบเลี้ยงผู้เข้าอบรม ๓๐ รายๆละ ๑๐ วันๆละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐

บาท/ปี

รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๙๐,๐๐๐ บาท

- ค่าวัสดุฝึกอบรม ๓๐ ราย เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท/ปี

รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท

๙.๒ ค่าวัสดุอุปกรณ์ จำปรับปรุ่แปลง

- ค่าวัสดุ อุปกรณ์ ๓๐ รายๆละ ๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท/ปี

รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๔๕,๐๐๐ บาท

- ค่าปัจจัยการผลิต ๓๐ รายๆละ ๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท/ปี

รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๔๕,๐๐๐ บาท

ใช้งบประมาณ ปี ๒๕๖๖ = ๗๐,๐๐๐ บาท

๒๕๖๗ = ๗๐,๐๐๐ บาท

๒๕๖๘ = ๗๐,๐๐๐ บาท

รวม ๓ ปี ใช้งบประมาณทั้งสิ้น = ๒๑๐,๐๐๐ บาท (สองแสนหนึ่งหมื่นบาทถ้วน)

๑๐. ผลตอบแทนของโครงการ

๑๐.๑ ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง

- ศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง จำนวน ๑ ศูนย์ พื้นที่ ๑๐ ไร่
- เกษตรผ่านการอบรมหลักสูตรการเกษตรพอเพียง จำนวน ๓๐ ราย

๑๐.๒ ผลกระทบหรือผลตอบแทนโดยอ้อม

- เกษตรกรนำความรู้ไปปฏิบัติในแปลงของตนเอง
- มีการขยายผลสู่เกษตรกรเครือข่าย

บรรณานุกรม

กรมการปกครอง ๒๕๖๕ ฝ่ายทะเบียนและบัตรอำเภอเมืองชัย จังหวัดกาฬสินธุ์.จำนวนประชากรในตำบลลำชี
กระทรวงมหาดไทย.

กรมการพัฒนาชุมชน.๒๕๖๔. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองชัย จังหวัดกาฬสินธุ์.ข้อมูล จปฐ. ปี ๒๕๖๔.
กระทรวงมหาดไทย.

กระทรวงคมนาคม. **ชั้นข้อมูลเส้นทางถนน** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)

กรมอุตุนิยมวิทยา.๒๕๖๒ รายงานสภาพอากาศ แหล่งที่มา : <https://www.tmd.go.th/province.php?id=๒๘>

กรมพัฒนาที่ดิน. **ข้อมูลชุดดิน** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)

กรมพัฒนาที่ดิน. **การใช้ประโยชน์ที่ดิน** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)

กรมพัฒนาที่ดิน. **ระดับความเหมาะสมของพื้นที่** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)

กรมชลประทาน. **ข้อมูลโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำปาว** แหล่งที่มา : <http://ssmap.doe.go.th/ssmap/>

กรมส่งเสริมการเกษตร.๒๕๕๔.ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลลำชี สำนักงานเกษตร
อำเภอเมืองชัย จังหวัดกาฬสินธุ์. **แผนพัฒนาการเกษตรประจำตำบลโนนศิลาเลิง (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕).**
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

กรมส่งเสริมการเกษตร. ๒๕๖๑. **ระบบสารสนเทศการผลิตทางการเกษตร**

แหล่งที่มา : <https://production.doe.go.th/>

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. ๒๕๕๗. **ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่ (ปีอ้างอิง พ.ศ. ๒๕๔๕) จำแนกตาม
สาขาการผลิต จังหวัดกาฬสินธุ์.**

แหล่งที่มา : <http://service.nso.go.th/nso/web/statseries/statseries๑๕.html>

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนศิลาเลิง อำเภอเมืองชัย จังหวัดกาฬสินธุ์. **แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕).**

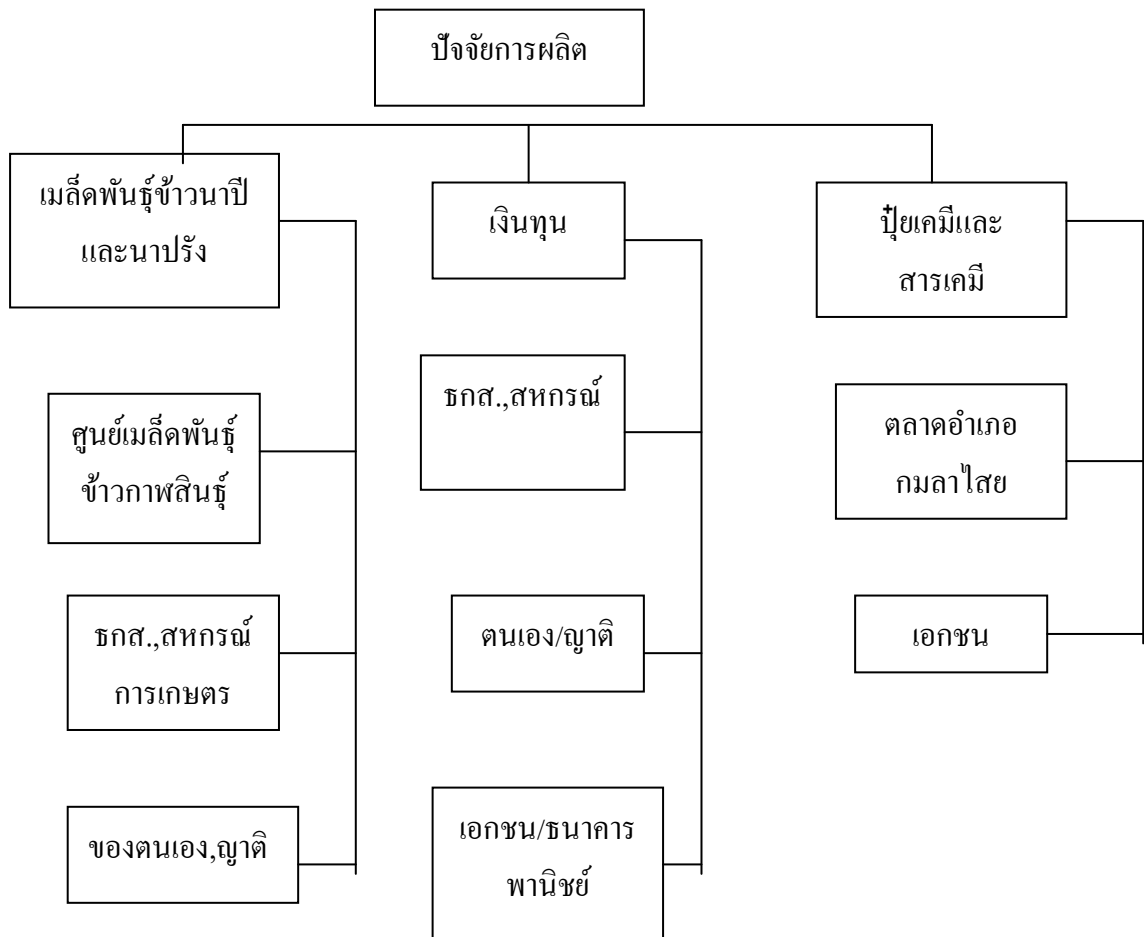
ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ ๑

ข้อมูลการตลาด

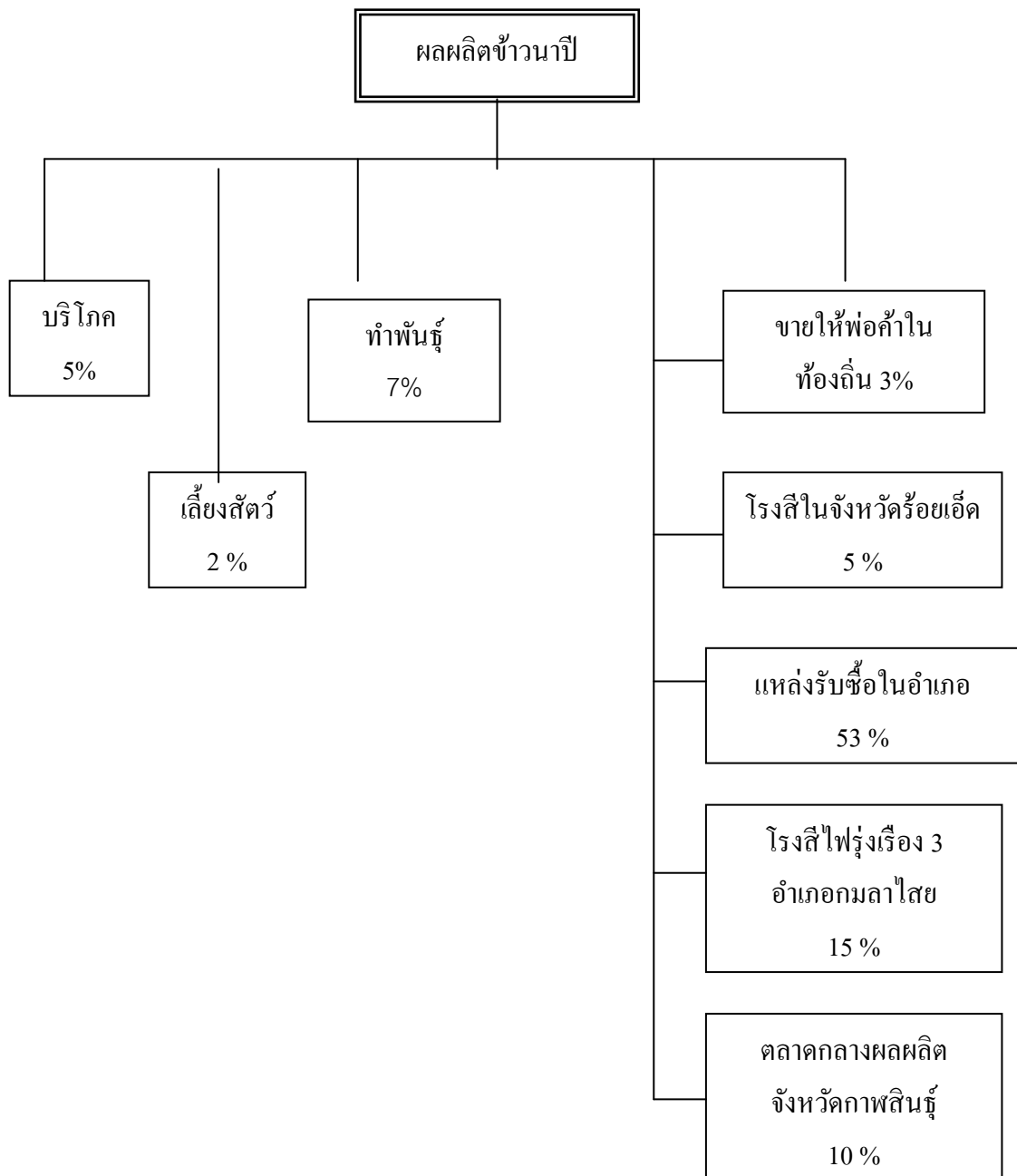
เกษตรกรตำบลโนนศิลาเลิง มีแหล่งปัจจัยการผลิต และแหล่งจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ คือ ภายในจังหวัดกาฬสินธุ์ คิดเป็นร้อยละ ๘๕ และที่จังหวัดร้อยเอ็ด คิดเป็นร้อยละ ๑๕ ดังวิธีการตลาด ดังนี้

แผนผัง แสดงแหล่งปัจจัยการผลิต

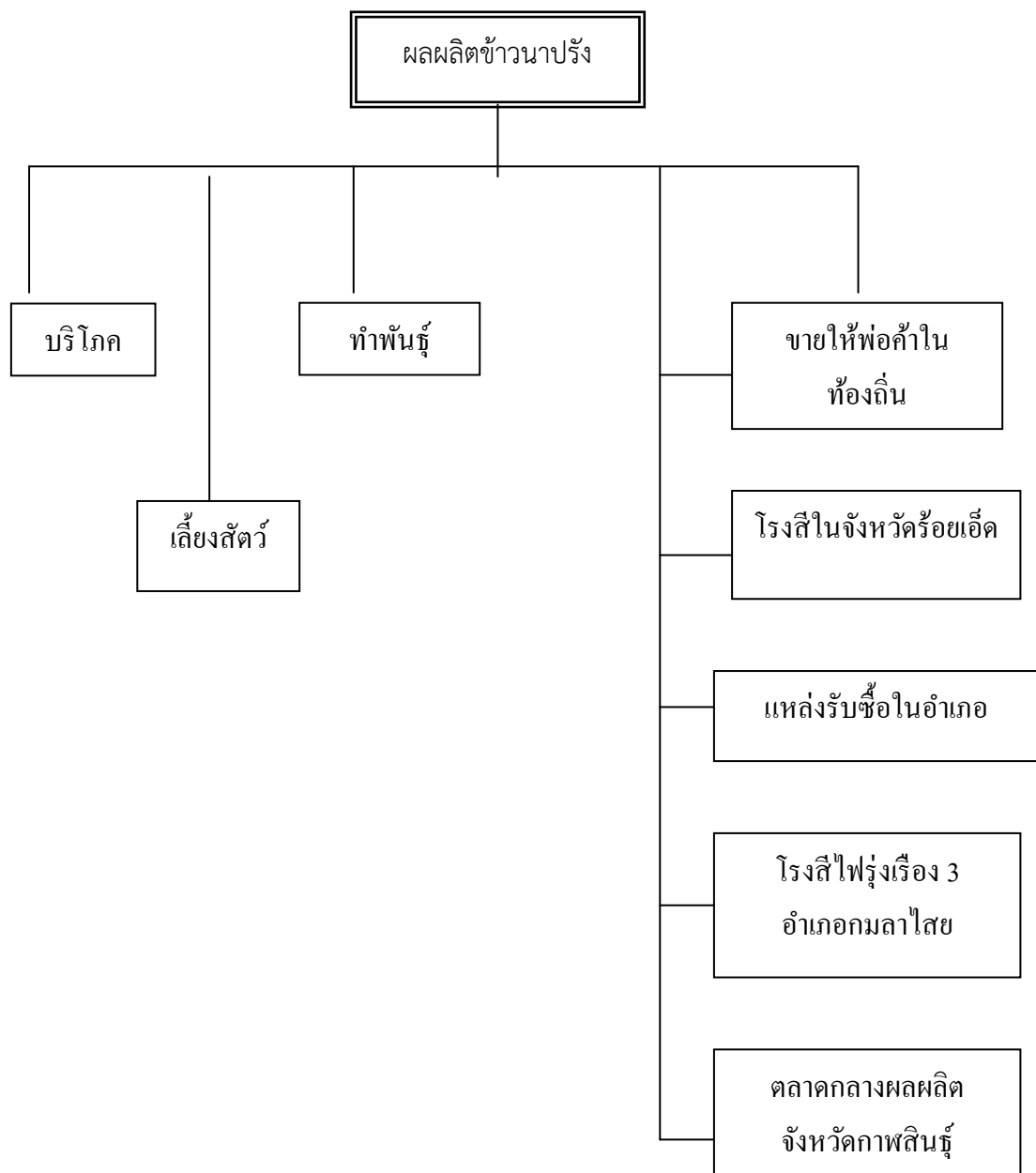
ที่มา :จากการสัมภาษณ์เกษตรกรตำบลโนนศิลาเลิง,๒๕๖๕

วิธีการตลาดข้าวนาปี

ที่มา : จากการสัมภาษณ์เกษตรกรตำบลโนนศิลาเลิง, ๒๕๖๕

วิธีการตลาดข้าวนาปี

ที่มา : จากการสัมภาษณ์เกษตรกรตำบลโนนศิลาเลิง,๒๕๖๕

ภาคผนวกที่ ๑

เทคโนโลยีการผลิตพืช / สัตว์

ข้าวนาปี จำแนกตามคร่าวเรือนที่ปลูกข้าวนาปีในตำบลโนนศิลาเลิงพบว่า เกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยเคมีในการเพิ่มผลผลิต คิดเป็นร้อยละ ๙๓.๓๓ และไม่ใช้ปุ๋ย คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๐ ส่วนการใช้สารเคมีในกระบวนการผลิตข้าว คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๐๐ และไม่ใช้สารเคมี คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๓๓ ตามลำดับ พื้นที่ปลูกข้าวนาปี เฉลี่ย ๑๒.๙๓ ไร่ / ครัวเรือน ผลผลิตรวม ๖,๔๑๓.๕๓ กก. / ครัวเรือน ผลผลิตเฉลี่ย ๔๙๕.๖๙ กก. / ไร่

ข้าวนาปรัง จำแนกตามคร่าวเรือนที่ปลูกข้าวนาปรังในตำบลโนนศิลาเลิงพบว่าเกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยเพื่อเพิ่มผลผลิต คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๐๐และไม่ใช้ปุ๋ย คิดเป็นร้อยละ ๑.๓๓ ส่วนในด้านการใช้สารเคมีในกระบวนการผลิต คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๐๐ และไม่ใช้สารเคมี คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๓๓ พื้นที่ปลูกข้าวนาปรัง เฉลี่ย ๙.๘๒ ไร่ / ครัวเรือน ผลผลิตรวม ๕,๑๓๓.๔๕ กก. / ครัวเรือน ผลผลิตเฉลี่ย ๘๐๐ กก. / ไร่

ถั่วลิสง จำแนกตามคร่าวเรือนที่ปลูกถั่วลิสงในตำบลลำชี พบว่า เกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยเพื่อเพิ่มผลผลิตคิดเป็น ร้อยละ ๑๐๐.๐๐ มีการใช้สารเคมีในกระบวนการผลิต คิดเป็น ร้อยละ ๑๐๐.๐๐ พื้นที่ปลูกถั่วลิสง เฉลี่ย ๐.๗๕ ไร่ / ครัวเรือน ผลผลิตรวม ๑๘๕ กก. / ครัวเรือน ผลผลิตเฉลี่ย ๒๑๐ กก. / ไร่

ข้าวโพดหวาน จำแนกตามคร่าวเรือนที่ปลูกข้าวโพดหวานในตำบลโนนศิลาเลิง พบว่า เกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยเคมี คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ด้านการใช้สารเคมีในกระบวนการผลิต คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐ และไม่ใช้สารเคมี คิดเป็น ร้อยละ ๕๐.๐๐ พื้นที่ปลูกเฉลี่ย ๐.๖๒ ไร่ / ครัวเรือน ผลผลิตรวม ๒๕๐.๐๐ กก./ ครัวเรือน ผลผลิตเฉลี่ย ๔๐๐ กก. / ไร่

มะม่วง จำแนกตามคร่าวเรือนเกษตรกรที่ปลูกมะม่วงในตำบลโนนศิลาเลิง พบว่าเกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยในการเพิ่มผลผลิต คิดเป็น ร้อยละ ๗๒.๐๐ไม่ใช้ คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๐๐ และมีการใช้สารเคมีในกระบวนการผลิต คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๐๐ และไม่ใช้สารเคมี คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๐๐ พื้นที่ปลูก เฉลี่ย ๑.๔๓ ไร่/ ครัวเรือน ผลผลิตรวม ๙๐.๐๐ กก./ครัวเรือน ผลผลิตเฉลี่ย ๖๒.๖๖ กก./ไร่

มะพร้าว จำแนกตามคร่าวเรือนเกษตรกรที่ปลูกมะพร้าวในตำบลโนนศิลาเลิง พบว่าเกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยเพื่อเพิ่มผลผลิต คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ และมีการใช้สารเคมีในกระบวนการผลิต คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐พื้นที่ปลูก เฉลี่ย ๒.๕๑ ไร่/ครัวเรือน ผลผลิตรวม ๒๕๐ กก./ครัวเรือน ผลผลิตเฉลี่ย ๙๙.๕๕ กก./ไร่

การปลูกเลี้ยงหม่อนไหม จำแนกตามคร่าวเรือนเกษตรกรที่ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมในตำบลโนนศิลาเลิงพบว่าเกษตรกร มีการปลูกหม่อนพันธุ์พื้นเมือง คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๐๐ และปลูกพันธุ์ส่งเสริม คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๐๐ และเกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยในการเพิ่มผลผลิต คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ และไม่มีการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐

การเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจในตำบล

โคเนื้อ จำแนกตามคร่าวเรือนที่เลี้ยงโคเนื้อในตำบลโนนศิลาเลิง พบว่า เกษตรกรมีการทำวัคซีนในการป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๓๓ และไม่มีการทำวัคซีน คิดเป็น ร้อยละ ๖๖.๖๖ ไม่มีการเก็บถนอมอาหารหยาบในรูปหญ้าแห้ง หญ้าหมัก หรือฟางปรุงแต่ง คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ และไม่มีการใช้อาหารข้นเลี้ยงโค คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐

สุกร จำแนกตามครัวเรือนเกษตรกรที่เลี้ยงสุกรในตำบลโนนศิลาเลิง พบว่าเกษตรกรมีการทำวัคซีนเพื่อป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ อาหารชั้นที่เลี้ยงได้จากการผสมเอง คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐ และอาหารสำเร็จรูป คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐ มีการแยกโรงเรือนของสุกรแต่ละขนาด คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐ และไม่มีการแยก คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐

เป็ดเนื้อ จำแนกตามครัวเรือนเกษตรกรที่เลี้ยงเป็ดเนื้อในตำบลโนนศิลาเลิง พบว่าเกษตรกรมีระบบการเลี้ยงแบบกึ่งขังกึ่งปล่อย คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๕๐ และเลี้ยงแบบขังคอก คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๕๐ อาหารที่ใช้เลี้ยงเป็นอาหารชั้นที่ได้จากการผสมเอง คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๕๐ และอาหารสำเร็จรูป คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๕๐ การทำวัคซีน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๕๐ และไม่ทำวัคซีน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๕๐ ผู้ทำวัคซีนได้แก่ตนเอง คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐ และผู้อื่นทำให้คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐

เป็ดไข่ จำแนกตามครัวเรือนเกษตรกรที่เลี้ยงเป็ดเนื้อในตำบลโนนศิลาเลิง พบว่าเกษตรกรมีระบบการเลี้ยงแบบกึ่งขังกึ่งปล่อย คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๐๐ เลี้ยงแบบขังคอก คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐๐ และเลี้ยงแบบปล่อย คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๐๐ อาหารที่ใช้เลี้ยงเป็นอาหารชั้นที่ได้จากการผสมเอง คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๐๐ และอาหารสำเร็จรูป คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐๐ ไม่ใช้อาหารชั้น คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๐๐

ไก่พื้นเมืองและลูกผสม จำแนกตามครัวเรือนเกษตรกรที่เลี้ยงในตำบลโนนศิลาเลิงพบว่า มีระบบการเลี้ยงแบบกึ่งขังกึ่งปล่อย คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๔๖ เลี้ยงแบบขังคอก คิดเป็นร้อยละ ๑.๗๙ และเลี้ยงแบบปล่อย คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๗๓ อาหารที่ใช้เลี้ยงเป็นอาหารชั้นที่ได้จากการผสมเอง คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๗๔ และอาหารสำเร็จรูป คิดเป็นร้อยละ ๘.๓๘ ไม่ใช้อาหารชั้น คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๘๖ มีการทำวัคซีน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๓๓ ไม่ทำวัคซีน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๖๖ ทำวัคซีนด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๕๖ และให้ผู้อื่นทำให้คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๗๗

การเลี้ยงปลา

ปลานิล/ใน/ตะเพียน จำแนกตามครัวเรือนที่เลี้ยงในตำบลโนนศิลาเลิง พบว่า เกษตรกรมีการเลี้ยงปลาแบบเตรียมบ่อ คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๐๐ และไม่มีการเตรียมบ่อ คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๐๐ มีการให้อาหาร คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๐๐และไม่มีการให้อาหาร คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐๐ ส่วนอาหารที่ให้ได้แก่อาหารพื้นบ้าน คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๐๐ อาหารสำเร็จรูป คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐๐ ไม่มีการใช้สารเคมี คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐

ปลาดุก จำแนกตามครัวเรือนที่เลี้ยงในตำบลโนนศิลาเลิง พบว่า เกษตรกรมีการเลี้ยงปลาแบบเตรียมบ่อ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ และ มีการให้อาหาร คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ส่วนอาหารที่ให้ได้แก่อาหารสำเร็จรูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ และมีการใช้สารเคมี คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐